

Vergadering van de ambtelijke adviescommissie Vitaal Platteland op 5 maart 2015
agendapunt 3b, bijlage 2

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Handreiking Vergunningverlening

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1 Introductie.....	4
1.2 Begrenzing van de handreiking	4
1.3 Opbouw van de handreiking	11
1.4 Begrippenlijst.....	11
Hoofdstuk 2 Introductie PAS.....	16
2.1 Inleiding.....	16
2.2 Basiselementen PAS.....	19
2.3 Passende beoordeling PAS (generieke PB en gebiedsanalyses)	25
2.4 Algemene uitgangspunten vergunningverlening	27
Hoofdstuk 3 AERIUS en de aanvraag of melding	33
3.1 In te voeren gegevens bij depositieberekening	33
3.2 Resultaten berekening Calculator	38
3.3 Bevoegd gezag.....	39
Hoofdstuk 4 Meldingen	43
4.1 Wanneer melden	43
4.2 Hoe melden	44
4.3 Waar melden?	45
4.4 Vergunningsplicht en melding.....	46
4.5 Meldingen in Register	46
4.6 Bevoegd gezag voor handhaving.....	47
Hoofdstuk 5 Stappenplan controleren ontvankelijkheid van de aanvraag	48
5.1 Ontvangen aanvraag.....	48
5.2 Ontvankelijke aanvraag.....	48

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

5.3 Ontvankelijke aanvraag en Register	51
Hoofdstuk 6 Beoordelen aanvraag.....	53
6.1 Onderscheid projecten en andere handelingen.....	53
6.2 Beoordelen aanvraag segment 1.....	53
6.3 Beoordelen aanvragen segment 2.....	55
6.4 Wijzigen van de aanvraag	57
Hoofdstuk 7 Besluitvorming en bezwaar en beroep.....	59
7.1 Procedure.....	59
7.2 Aanvraag buiten behandeling laten.....	59
7.3 Aanvraag wordt geweigerd	60
7.4 Toestemming wordt verleend	60
7.5 bezwaar en beroep	61
7.6 omgevingsvergunning: verklaring van geen bedenkingen.....	61

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Introductie

Voor u ligt de “Handreiking vergunningverlening PAS”. Deze handreiking biedt een uitgebreide toelichting over het proces van vergunningverlening voor een activiteit waarbij het wettelijk regime van de Natuurbeschermingswet (Nbwet) van toepassing is, na de inwerkingtreding van de Programmatische Aanpak Stikstof, dus per <datum>.

Met inwerkingtreding van de volgende documenten vindt de start van de PAS plaats:

- de wijziging van de Nbwet vanwege de invoering van de PAS¹
- het Besluit Grenswaarde²
- de Regeling programmatische aanpak stikstof³
- het programma Programmatische Aanpak Stikstof⁴.

Deze handreiking is geschreven voor zowel aanvragers als voor vergunningverleners. Voor deze aanpak is gekozen omdat op deze manier beide doelgroepen gelijkelijk worden geïnformeerd en er dus transparantie wordt gegeven in het gehele proces van de toestemmingsverlening. Daarnaast is deze handreiking relevant voor de handhavers, bijvoorbeeld bij de beoordeling of onder de PAS voor een activiteit al dan niet een toestemming noodzakelijk is.

In deze inleiding zal eerst worden ingegaan op de begrenzing van de handreiking: welke inhoudelijke aspecten worden toegelicht, maar vooral welke onderdelen van een vergunning niet. Vervolgens zal een beschrijving van de opbouw van de handreiking worden gegeven. De inleiding wordt afgesloten met een definitielijst van gehanteerde begrippen. Deze is in dit inleidende hoofdstuk geïntegreerd voor een goed begrip van de gebruikte begrippen in deze handreiking. Zo wordt in deze handreiking bijvoorbeeld gesproken over ‘activiteiten’ die in het kader van PAS beoordeeld moeten worden. Hieronder vallen zowel de begrippen “project” als “andere handeling”. Alleen indien vanuit juridisch oogpunt noodzakelijk zal er van de begrippen “project” en “andere handeling” gebruik worden gemaakt.

1.2 Begrenzing van de handreiking

Bij de opzet van deze handreiking is bewust gekozen deze te beperken tot het hoofddoel, namelijk uitleg te geven over de vergunningverlening met betrekking tot Natura 2000-gebieden in het kader van de PAS. Dit wordt toegelicht onder “afbakening van gebieden” en “afbakening van effecten”. Vervolgens komt de begrenzing van de typen besluitvorming en de verschillende gebieden aan bod.

¹ Wet tot wijziging

² AMvB.....

³ MR.....

⁴ Programma d.d.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Gezien de wijziging van de Nb-wet wordt deze paragraaf afgesloten met een toelichting op het overgangsrecht dat uit deze wijziging voortvloeit.

1.2.1 Afbakeningen van gebieden

De toepasselijkheid van het programma PAS beperkt zich tot Natura 2000-gebieden die stikstofgevoelig zijn en waarvan de stikstofgevoelige habitats overmatig door stikstofdepositie belast zijn, en in het programma PAS zijn opgenomen. Daarnaast gaat het programma PAS in op de beoordeling van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden gelegen in het buitenland, te weten Duitsland en België. Deze handreiking houdt deze zelfde beperkingen aan. Dit heeft als gevolg dat deze handreiking zich niet op Beschermd Natuurmonumenten (BNM) richt. Een uitzondering zijn de BNM's die binnen een Natura 2000-gebied zijn gelegen. Door toetsing op deze Natura 2000-waarden is ook de toetsing op de BNM-waarden gedekt.

Informeer voor de toetsing van zelfstandige BNM's bij het bevoegd gezag.
--

1.2.2 Afbakening van effecten

Als bijna vanzelfsprekend beperkt deze handreiking PAS zich tot de beoordeling van de effecten van stikstofdepositie. Ook het programma PAS en de genoemde wijzigingen in regelgeving beperken zich hiertoe. Alle andere mogelijke effecten, zoals geluid, licht, trillingen etc. blijven buiten beschouwing. Dit heeft als consequentie dat als op grond van deze handreiking de conclusie kan worden getrokken dat voor een activiteit voor wat betreft het onderdeel stikstofdepositie een toestemming kan worden afgegeven, dit geen sluitende conclusie hoeft te zijn. Er kan alsnog sprake zijn van een noodzakelijk aanvullende toetsing op andere mogelijke effecten op een Natura 2000-gebied op grond van de Nb-wet.

1.2.3 Afbakening van besluiten: zelfstandige Nbwet-vergunning en vvgb

De Nbwet heeft, naast de eigen besluitvormingsvereisten, ook doorwerking binnen de verschillende besluitvorming van verschillende regelgeving, zoals de Wabo of de Tracéwet. De wetswijziging PAS legt een directe relatie met een aantal besluiten⁵. Echter, omdat in het kader van de PAS veruit de meeste besluiten betrekking zullen hebben op:

⁵ a. een beheerplan als bedoeld in artikel 19a, voor zover daarin een project of andere handeling is opgenomen als bedoeld in artikel 19d, tweede lid;
b. een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid;
c. een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 19db, eerste lid;
d. een omgevingsvergunning waarop hoofdstuk IX van toepassing is;
e. een tracébesluit waarop artikel 13, zevende lid, van de Tracéwet van toepassing is;
f. een wegaanpassingsbesluit waarop artikel 9, vierde lid, van de Spoedwet wegverbreding van toepassing is, of

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

- de zelfstandige Nbwet-vergunning op grond van artikel 19d Nbwet en
- de 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) die in het kader van een omgevingsvergunning op grond van de Wabo vereist kan zijn⁶,

beperkt deze handreiking zich hiertoe. Voor de zelfstandig Nbwet-vergunning is in specifieke situaties de minister van Economische zaken het bevoegd gezag⁷, maar zullen doorgaans de Gedeputeerde Staten (GS) het bevoegd gezag zijn.

Een aantal provincies heeft deze bevoegdheid gemandateerd aan een omgevingsdienst. In de situatie van een omgevingsvergunning is de gemeente meestal het bevoegd gezag. Indien voor een activiteit een omgevingsvergunning aan de orde is en die activiteit ook kan leiden tot mogelijk negatieve effecten op een Natura 2000-gebied, dient op grond van artikel 47 van de Nbwet toestemming worden gevraagd. Dit gebeurt in de vorm van een verzoek aan GS⁸ om afgifte van een vvgb. In de situatie dat GS bevoegd gezag zijn voor de omgevingsvergunning is een vvgb niet aan de orde maar vindt een beoordeling plaats binnen de procedure conform afdeling 3:4 Awb die dan van toepassing is.

Gezien de afbakening tot een zelfstandige Nbwet-vergunning of vvgb⁹ wordt in de handreiking derhalve gesproken over de aanvraag en de verlening van een vergunning. De handreiking spits zich vervolgens toe op welke manier de PAS binnen het gehele proces ten behoeve van de zelfstandige Nbwet-vergunning van toepassing is. De inhoudelijke beoordeling van een vvgb loopt hiermee gelijk op. Daardoor is alles wat in deze handreiking inhoudelijk over vergunningverlening wordt besproken ook voor een vvgb van toepassing. Echter, daar waar in het kader van een vvgb procedurele of formele afwijkingen ten opzichte van de Nbwet-vergunning bestaan, worden deze apart toegelicht. Hierbij is vooral relevant dat bij een omgevingsvergunning doorgaans de gemeente het bevoegd gezag is.

1.2.4 Meldingen

Door de wijziging van de Nbwet is een nieuw rechtsfiguur geïntroduceerd, te weten de melding. Hoewel dit geen formeel besluit betreft, wordt in deze handreiking daar wel uitgebreid bij stil gestaan. Enerzijds om het onderscheid tussen vergunning/vvgb en de melding toe te lichten en anderzijds om voor de initiatiefnemer helder te maken wanneer met een melding kan worden volstaan en wat hier dan voor nodig is.

1.2.5 Hoe werkt het overgangsrecht

Bij de inwerkingtreding van de PAS is het van belang te weten welk recht van toepassing is voor een al eerder ingediende aanvraag. In de Nbwet zijn hiervoor regels opgenomen in de artikelen 67a en 19km, lid 4. De beantwoording van de vraag of de aanvraag onder het overgangsrecht valt is, is

g. een ander besluit dat bij ministeriële regeling is aangewezen.

⁶ Bij inwerkingtreding van de nieuwe wet Natuurbescherming zal er sprake zijn van een verplichte aanhaking van de Nb-wet binnen de omgevingsvergunning middels een vvgb. Daardoor vervalt in die situaties de mogelijkheid van een zelfstandig Nbwet-vergunning.

⁷ Bij het Besluit vergunningverlening Natuurbeschermingswet is geregeld voor welke situaties de minister van Economische Zaken (EZ) het bevoegd gezag is.

⁸ Een dergelijk verzoek wordt ingediend bij de minister van EZ in situaties zoals vermeld in voetnoot 7.

⁹ Met inbegrip van de situatie zoals beschreven als GS bevoegd gezag is voor de omgevingsvergunning.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

zowel van toepassing op een zelfstandige Nbwet aanvraag als op een aanvraag voor een omgevingsvergunning waarbij een vvgb voor het onderdeel Nbwet aanhaakt, of nog moet worden aangehaakt.

1.2.5.1 Artikel 67a

In artikel 67a is een algemene overgangsrechtelijke bepaling opgenomen, waarin geregeld wordt dat de artikelen 19km, 19kn en 19ko¹⁰ niet van toepassing zijn, mits aan drie voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt de (vergunning)aanvraag voor een activiteit zonder de mogelijkheid van toedeling van ontwikkelingsruimte afgehandeld. Ook het verbod op externe saldering is dan niet van toepassing. Andere wijzigingen door de inwerkingtreding van de PAS zijn wel van toepassing, zoals de vrijstelling van vergunningplicht voor activiteiten waarvan de depositie de grenswaarde niet overschrijdt of de gewijzigde bevoegdheidsverdeling voor de vergunningverlening¹¹. De voorwaarden voor de toepassing van artikel 67a zijn:

- (i) vóór de inwerkingtreding van de PAS is een besluit tot vergunningverlening in voorbereiding bij het bevoegd gezag¹²; en
- (ii) het bevoegd gezag is van oordeel dat de overgelegde gegevens en bescheiden voldoende zijn voor het nemen van het besluit. Ingeval er een plicht is om een passende beoordeling te maken, moet een volledige passende beoordeling zijn opgesteld; en
- (iii) degene die de activiteit realiseert heeft de tijdige uitvoering verzekerd van de maatregelen die in het kader van de realisering van de activiteit worden getroffen om te verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het Natura2000-gebied niet zullen worden aangetast danwel verslechtering of significante versturende effecten worden voorkomen.

Artikel 67a is in de wet opgenomen om er voor te zorgen dat activiteiten waarvoor het proces van vergunningverlening al een eind op weg is effectief grotendeels niet onder de PAS worden gebracht. Hiermee wordt voorkomen dat niet een gehele nieuwe procedure onder de PAS hoeft te worden gevolgd. Bij dergelijke aanvragen is het gebruik van Calculator niet verplicht¹³ en zal bij de uiteindelijke vergunningverlening geen sprake zijn van toekenning van ontwikkelingsruimte.

1.2.5.2 Artikel 19km lid 4

Artikel 19km, lid 4 bevat een specifieke overgangsbepaling die betrekking heeft op externe saldering. Door de inwerkingtreding van de PAS is er een verbod op externe saldering ontstaan (art. 19km lid

Opmerking [CL1]: Zie noot, en misschien zijn er nog wel meer artikelen die van invloed zijn, bv 19kh,,7elid??

¹⁰ Artikel 19km: toedeling ontwikkelingsruimte en salderingsverbod

Artikel 19kn: reservering via prioritaire lijst en verdeling van ontwikkelingsruimte over eerste en tweede helft van het tijdvak

Artikel 19ko: registratieplicht van ontwikkelingsruimte

¹¹ Artikelen 2 en 2a, zie ook 1.1.5.2

¹² Van belang is dat de aanvraag bij het juiste bevoegd gezag is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van het programma

¹³ In artikel 2 van de Regeling programmatische aanpak stikstof is het gebruik van AERIUS Calculator verplicht gesteld voor het berekenen van de stikstofdepositie. Deze uitzondering is gebaseerd op artikel 9, lid 7 ministeriële regeling PAS

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

3). In dit artikel wordt geregeld dat wanneer de activiteit betrekking heeft op een inrichting als bedoeld in artikel 1.1, derde lid van de Wm, de vergunning niet wordt verleend op grond van het feit dat afname van de stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van de beëindiging of beperking van een activiteit buiten die inrichting. In artikel 19km, lid 4 is opgenomen dat dit verbod niet van toepassing is als een aanvraag om een vergunning is ingediend vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van de PAS. Dit geldt voor aanvragen op grond van artikel 19d van de Nbwet én voor aanvragen om een omgevingsvergunning waarbij het onderdeel Nbwet is aangehaakt¹⁴. In deze situaties is weliswaar de PAS-regelgeving van toepassing maar blijft de mogelijkheid van externe saldering nog bestaan. Dit mag dus nog worden toegepast op grond van het enkele feit dat de aanvraag vóór de inwerkingtreding van het wetsvoorstel PAS is ingediend.¹⁵ Hierbij hoeft niet te zijn voldaan aan de eisen van artikel 67a. Dit betekent dat de aanvraag nog niet ontvankelijk en volledig hoeft te zijn en dat deze, indien nodig, nog kan worden aangevuld. Wel is het zo dat de toename van stikstofdepositie van de aangevraagde activiteit volledig gesaldeerd dient te zijn. Bij dergelijke aanvragen is het gebruik van Calculator niet verplicht¹⁶ en zal bij de uiteindelijke vergunningverlening geen sprake zijn van toekenning van ontwikkelingsruimte.

¹⁴ Artikel 19km lid 4 jo artikel 47 en 47b lid 1: het betreft hier een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit waarvoor het verbod van artikel 19d lid 1 geldt, waarvoor een vvgb is vereist of, indien GS bevoegd gezag is voor de omgevingsvergunning, het Nbwet-oordeel via afd. 3.4 Awb loopt.

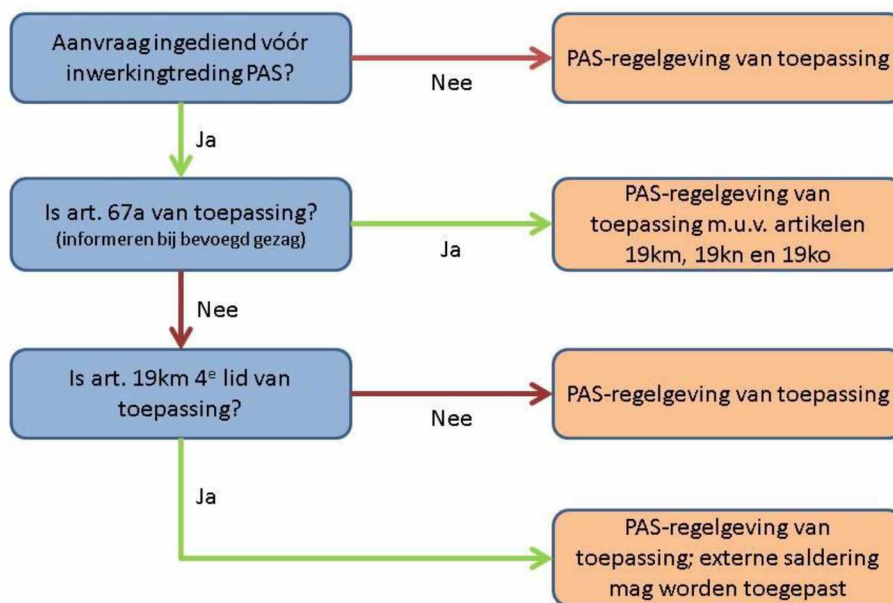
¹⁵ Hierbij wordt er van uitgegaan dat artikel 19km derde lid op hetzelfde tijdstip als de overige artikel(l)en van het wetsvoorstel PAS in werking treedt.

¹⁶ In artikel 2 van de Regeling programmatische aanpak stikstof is het gebruik van AERIUS Calculator verplicht gesteld voor het berekenen van de stikstofdepositie. Deze uitzondering is gebaseerd op artikel 9, lid 7 ministeriële regeling PAS.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Samengevat in een schema werkt het overgangsrecht bij vergunningverlening in de praktijk als volgt:

Beslisboom overgangsrecht PAS

Er wordt nog nader onderzocht wat de rol is van het overgangsrecht voor meldingsplichtige activiteiten.

1.2.5.3 Bevoegd gezag

Met de wijziging van de Nb-wet vanwege de invoering van de PAS zijn ook de artikelen 2 en 2a aangepast.¹⁷ Deze artikelen regelen welke provincie het bevoegd gezag is voor het in behandeling nemen van de aanvraag. De belangrijkste aanpassing is dat- in tegenstelling tot de huidige regeling- er sprake is van één bevoegd gezag. Het kan dus voorkomen dat een provincie ook de gebieden in een andere provincie in haar besluitvorming betreft. Dezelfde constructie geldt bij de behandeling en afgifte van een vvgb. Deze aangepaste artikelen 2 en 2a zijn ook van toepassing op aanvragen die worden afgehandeld met toepassing van artikel 67a of 19km, lid 4.

Indien er onder de huidige regelgeving bij verschillende provincies een aanvraag is ingediend of een verzoek om vvgb is ingediend of nog zal worden ingediend op grond van een ingediende aanvraag om omgevingsvergunning voorafgaand aan de inwerkingtreding van de PAS, dient afstemming plaats

¹⁷ Deze artikelen zijn met name van belang indien niet EZ maar provincies bevoegd gezag zijn.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

te vinden tussen deze provincies over de wijze van afhandelen van de aanvraag. Deze afstemmingsafspraken zullen nog worden uitgewerkt in een aparte notitie.

1.2.5.4 Wijziging/aanvulling van de aanvraag als gevolg van zienswijzen en bezwaren

Voor het nemen van een besluit op de aanvraag kan de Nbwet-procedure of de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd 3:4 Awb) worden gevolgd. Voor het nemen van een besluit voor een omgevingsvergunning waarbij de Nbwet aanhaakt is sprake van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure.

Bij de procedure tot vergunningverlening volgens de Nbwet wordt er direct een besluit genomen, waartegen bezwaar openstaat bij het bevoegd gezag dat het besluit heeft genomen. Bij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure wordt een ontwerp van het te nemen besluit ter inzage gelegd, waartegen belanghebbenden hun zienswijzen naar voren kunnen brengen. Daarna wordt het definitieve besluit genomen.

In beide gevallen kunnen, als gevolg van zienswijzen of bezwaren, nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen, die er toe leiden dat de aanvraag op onderdelen dient te worden aangevuld of aangepast. Indien er op het moment van het in werking treden van de PAS al een (ontwerp)besluit is genomen en tegen dit besluit zienswijzen respectievelijk bezwaren zijn ingediend, wordt de aanvraag overeenkomstig artikel 67a volgens het oude recht afgehandeld, omdat al in een eerder stadium is geoordeeld dat de aanvraag compleet is en dat het besluit in voorbereiding is. De omstandigheid dat er nog iets aangevuld of gewijzigd moet worden, maakt dit niet anders.

1.2.5.5 Besluiten die zijn vernietigd door de rechter

Het gaat hier om besluiten die genomen zijn vóór het in werking treden van de PAS¹⁸. Een besluit kan om verschillende redenen vernietigd worden door de rechter. Dit kan een motiveringsgebrek zijn, een onvolledige toets of passende beoordeling of de rechter kan bijvoorbeeld van oordeel zijn dat de uitvoering van de (mitigerende) maatregelen onvoldoende verzekerd zijn. Indien het gaat om vernietiging van een besluit waarbij externe saldering is toegepast en het door de Afdeling geconstateerde gebrek is te herstellen, dan kan overeenkomstig het bepaalde in artikel 19km, lid 4 nog steeds externe saldering worden toegepast. Zoals onder 1.2.5.2 is aangegeven hoeft immers niet voldaan te zijn aan de eisen van artikel 67a en kan de aanvraag nog worden aangevuld. Indien het echter gaat om vernietiging van een besluit waarbij artikel 67a van toepassing is, is de vraag of artikel 67a wederom van toepassing is bij herstel van het besluit afhankelijk van de inhoud van het besluit van de rechter. Het is dan aan het bevoegd gezag om te beoordelen of wederom aan de voorwaarden uit artikel 67a wordt voldaan. Hierbij maakt ook niet uit of bij besluitvorming de procedure op grond van de Nbwet of de uniforme openbare voorbereidingsprocedure is toegepast.

¹⁸ Hiertoe worden ook gerekend besluiten die na de inwerkingtreding van de PAS op basis van het overgangsrecht nog op grond van het oude recht zijn genomen.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

1.3 Opbouw van de handreiking

Bij de opbouw van de handreiking is gekozen voor een logische praktijk gerelateerde volgorde. Na een algemene introductie over de uitgangspunten van de PAS in hoofdstuk 2, zal in hoofdstuk 3 eerst worden behandeld hoe aan de hand van Calculator de depositie van een activiteit kan worden berekend en worden bepaald of een activiteit vergunningsplichtig of meldingsplichtig is. In hoofdstuk 4 wordt vervolgens uitgelegd op welke wijze een melding kan worden ingediend. Hoofdstuk 5 gaat over de indieningsvereisten van de aanvraag en de toetsing door de vergunningverlener op ontvankelijkheid. De uiteindelijke beoordeling of een vergunning voor wat betreft het onderdeel stikstofdepositie kan worden verleend, wordt in hoofdstuk 6 behandeld. In hoofdstuk 7 worden modelteksten voor PAS-gerelateerde onderdelen van een af te geven vergunning of vvgb gegeven. De handreiking wordt afgesloten met een hoofdstuk over bezwaar- en beroepsbehandeling in relatie tot de PAS.

1.4 Begrippenlijst

In deze handreiking wordt een groot aantal begrippen gebruikt. Om te voorkomen dat in elk hoofdstuk weer apart uitleg gegeven moet worden, zijn in onderstaande lijst deze begrippen gedefinieerd. Voor een goed begrip van deze handreiking is het raadzaam om deze definities bij het lezen te betrekken.

Aanvraag	Een verzoek om vergunning, resp. verklaring van geen bedenkingen op grond van de Nbwt.
Achtergronddepositie	De heersende depositie als gevolg van het totaal van bijdragen van alle emissiebronnen exclusief de bijdrage van bronnen van de activiteit waarvoor een aanvraag of melding wordt ingediend.
Activiteit	Een voorgenomen nieuwe ontwikkeling of een voorgenomen wijziging van een bestaande activiteit. Hieronder vallen zowel een project als een andere handeling.
AERIUS	Verzamelnaam van ICT-producten (zoals Calculator en Register) ten behoeve van de voorbereiding en de uitvoering van het programma aanpak stikstof.
Andere handeling	Zie voor uitleg paragraaf 2.3.3.
Automatische melding	Een melding van een activiteit waarvoor voor een of meer Natura 2000-gebieden ook een vergunningplicht geldt.
Beoogde situatie	Gewenste situatie na realisering van de voorgenomen activiteit.
Bijlage bij besluit	Het bestand dat een vergunningverlener naar de vergunningaanvrager zal meesturen als onderbouwing bij de toekenning of de weigering van de aanvraag.
Bevoegd gezag	Het bestuursorgaan dat de bevoegdheid heeft om op grond van de Nbwt-vergunning te verlenen, dan wel een verklaring van geen bedenkingen af te geven.
Brongerichte maatregel	Maatregel die wordt genomen ter uitvoering van dit programma en die tot doel heeft het probleem van de

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

	overbelasting van stikstofdepositie bij de bron aan te pakken doorstikstofemissie te reduceren.
Bijlage AERIUS Berekening	Het document, dat een initiatiefnemer van een activiteit via Calculator kan exporteren, doorgaans in het format van pdf ¹⁹ .
Calculator	AERIUS Calculator, rekenmodel ter bepaling van stikstofdepositie.
Depositie	Neerslag van stikstof op een Natura 2000-gebied
Depositieruimte	De ruimte die via het Programma aanpak stikstof per Natura 2000-gebied per stikstofgevoelig habitat ter beschikking komt voor economische activiteiten.
Depositieruimte voor autonome ontwikkelingen	Het gedeelte van de depositieruimte per Natura 2000-gebied per stikstofgevoelig habitat dat ter beschikking staat voor autonome ontwikkelingen en autonome groei.
Depositieruimte voor grenswaarde	Het gedeelte van de depositieruimte per Natura 2000-gebied per stikstofgevoelig habitat dat ter beschikking staat voor activiteiten waarvan voor elk van die activiteiten de toename de grenswaarde niet overschrijdt.
Externe saldering	Het verevenen van een toename van de stikstofdepositie op een stikstofgevoelig habitat in een Natura 2000-gebied door een gelijktijdige afname op datzelfde habitat in hetzelfde Natura 2000-gebied door het geheel of gedeeltelijk beëindigen van een andere depositie. Externe saldering tussen inrichtingen kan alleen plaatsvinden als er sprake is van een directe samenhang, tenzij deze plaats vindt middels een depositiebank.
Feitelijk gebruik	Gebruik per datum 1 januari 2015
Feitelijke depositie	Depositie als gevolg van het feitelijk gebruik, te bepalen aan de hand van de hoogste depositie per kalenderjaar in de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014.
Gebruiksfasen	Momentwaarin wordt overgaan tot het gebruik van een bepaalde activiteit / bedrijf, de duur van deze fase kan bepaald of onbepaald zijn.
Gemeente	College van B&W als bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning.
Grenswaarde	Waarde, vastgesteld op grond van artikel 19kh, zevende lid, van de wet, uitgedrukt in aantal molen per hectare per jaar of in een minimale afstandsgrens tussen een activiteit en een Natura 2000-gebied.
Habitat	Habitat omvat in deze handreiking zowel habitatype als habitat van een soort (leefgebied van een soort).
Habitatype	Type natuurlijke habitat, zijnde een geheel natuurlijke of halfnatuurlijke land- of waterzone met bijzondere

¹⁹ De bijlage AERIUS berekening kan ook in het format van een gml worden geëxporteerd, dan heeft de gebruiker de keuze het met of zonder de resultaten te exporteren.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

	geografische, abiotische en biotische kenmerken.
Herstelmaatregel	Maatregel die wordt genomen ter uitvoering van dit programma, gericht op het bestendiger maken van de natuur tegen een overbelasting van stikstof.
Hexagoon	De vorm (zeshoek) die een hectare in het grid van de basiskaarten in AERIUS heeft , ingezoomd op het laagste niveau.
Initiatief	Activiteit
Inrichting	Een inrichting als bedoeld in artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer.
Interne saldering	Aanpassing van de activiteit / binnen een inrichting die leidt tot een vermindering of gelijk blijven van depositie van die activiteit / inrichting.
KDW	De kritische depositiewaarde voor stikstof (KDW) is de grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van het habitat significant wordt aangetast door de verzurende en/of vermistende invloed van atmosferische stikstofdepositie. (H. van Dobben et al, 2012).
Leefgebied	Habitat van een soort, zijnde door specifieke abiotische en biotische factoren bepaald milieu waarin de soort tijdens een van de fasen van zijn biologische cyclus leeft.
Melding ontvangstbevestiging	Het document, dat automatisch vanuit Register namens het bevoegd gezag naar de melder gestuurd wordt, nadat de melding via inlog gedaan is.
Netwerkeffecten	Effecten van veranderingen in verkeersbewegingen op andere tracévakken als gevolg van een infrastructurele activiteit .
Onderzoeksgebied	Gebied waarbinnen de toename van depositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van een activiteit wordt bepaald.
Ontvankelijke aanvraag	Een aanvraag die volledig is en voorzien is van de juiste informatie.
Ontwikkelingsruimte	Stikstofdepositie die in het kader van het programma met betrekking tot een daarin opgenomen Natura 2000-gebied kan worden toegedeeld in of gereserveerd voor besluiten als bedoeld in het voorgestelde artikel 19km, eerste lid.
Prioritaire lijst	Bijlage zoals opgenomen in de Regeling PAS waarin zijn opgenomen de projecten en andere handelingen van aantoonbaar nationaal en provinciaal maatschappelijk belang.
Project	Een handeling die leidt tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied en waarvoor een passende beoordeling opgesteld dient te worden.
Provincie	Gedeputeerde Staten als bevoegd gezag voor het verlenen van een Nbwet-vergunning dan wel verklaring van geen bedenkingen.
Reservering voor de aanvraag	Een reservering van ontwikkelingsruimte voor een project, waarvoor op basis van segment 2 ontwikkelingsruimte wordt aangevraagd. Deze reservering vindt plaats op het moment

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

	dat de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard.
RAV-code	De emissiefactoren zoals opgenomen voor combinaties van stalsystemen en diercategorieën in de RAV (Regeling Ammoniak en Veehouderij).
Referentiedatum	De referentiedatum voor Natura 2000-gebieden op grond van de VR betreft de datum van het aanwijzingsbesluit, doch niet verder terug in tijd dan 10 juni 1994. De referentiedatum voor Natura 2000-gebieden op grond van de HR betreft 7 december 2004.
Register	AERIUS Register
Segment 1	Het gedeelte van de ontwikkelingsruimte ten behoeve van projecten en andere handelingen van aantoonbaar nationaal en provinciaal maatschappelijk belang.
Segment 2	Deel van de depositieruimte dat overblijft na aftrek van de depositieruimte voor autonome ontwikkelingen, de depositieruimte voor activiteiten onder grenswaarden en van de ontwikkelingsruimte voor prioritaire projecten.
Reservering voor prioritair project of andere handeling	Een reservering van ontwikkelingsruimte voor een project of andere handeling van aantoonbaar nationaal en provinciaal maatschappelijk belang.
Reservering voor de aanvraag	Zie Provinciale reservering.
Toestemmingsbesluit	Een besluit, zoals bepaald in artikel 19km, eerste lid, waarmee de toedeling van ontwikkelingsruimte plaats vindt.
Tijdvak	Periode van 6 jaar waarvoor tenminste eenmaal in de zes jaar het programma wordt vastgesteld.
Tijdelijke activiteit	Een activiteit die maximaal 5 jaar duurt.
Uitgangssituatie	De situatie ten opzicht waarvan de toename van depositie door wijziging of uitbreiding van een activiteit wordt berekend.
Verkeersaantrekkende werking	Het extra verkeer en vervoer (wegverkeer, railverkeer, scheepvaart) van en naar de activiteit / inrichting.
Zichtjaar	Jaar waarin de emissie van de aangevraagde activiteit van start gaat.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Hoofdstuk 2 Introductie PAS

2.1 Inleiding

2.1.1 Relatie programma PAS, Nb-wet, AMvB en ministeriële regeling

Zoals in de inleiding is aangegeven vindt de start van de PAS plaats door de gelijktijdige inwerkingtreding van de volgende documenten:

- het programma Programmatische Aanpak Stikstof
- de wijziging van de Nb-wet vanwege de invoering van de PAS
- het Besluit Grenswaarde
- de Regeling programmatische aanpak stikstof

In deze paragraaf wordt de essentie van deze onderdelen beschreven, waarna in de overige paragrafen een uitgebreidere toelichting volgt.

Het programma Programmatische Aanpak Stikstof

Het programma is op <datum> vastgesteld door de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Infrastructuur en Milieu in overeenstemming met gedeputeerde staten van alle provincies en met de Minister van Defensie. Aanleiding hiervoor was enerzijds het gegeven dat in veel Natura 2000-gebieden de overbelasting door stikstofdepositie een groot probleem is voor de realisatie van de instandhoudings-doelstellingen, en anderzijds de constatering dat de stikstofproblematiek niet op gebiedsniveau is aan te pakken.

Het programma beoogt economische ontwikkeling samen te laten gaan met het op termijn realiseren van de doelen voor de Natura 2000-gebieden. Het programma bevat daartoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (dit betreft bronmaatregelen) en maatregelen die een versterking van de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden bewerkstelligen (de zogenaamde herstelmaatregelen). Als gevolg van deze maatregelen kunnen, naast de autonome ontwikkelingen, in de nabijheid van Natura 2000-gebieden bestaande en nieuwe economische activiteiten worden toegelaten. Bij het programma wordt vastgesteld per Natura 2000-gebied hoeveel depositieruimte hiervoor ter beschikking is.

Het programma bevat tevens de gebiedsanalyses van alle opgenomen Natura 2000-gebieden. Binnen elke gebiedsanalyse is vastgelegd welke maatregelen plaats dienen te vinden en wat daarvan de effecten zullen zijn. Tevens vindt in de gebiedsanalyse de ecologische toetsing van deze effecten op gebiedsniveau plaats en van de effecten als gevolg van de toelating van de hoeveelheid depositieruimte. Gezamenlijk met de generieke passende beoordeling die voor het programma is opgesteld, kunnen deze gebiedsanalyses gebruikt worden als passende beoordeling ter onderbouwing van een besluit tot vergunningverlening voor een individuele activiteit²⁰.

²⁰ Zie ook paragraaf 2.3.2

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

In het programma wordt tevens invulling gegeven op welke wijze voor activiteiten die leiden tot een toename van depositie toestemming kan worden verleend. Daartoe zijn in het programma algemene uitgangspunten voor de vergunningverlening opgenomen. Per Natura 2000-gebied wordt daartoe bij het programma vastgesteld hoeveel ontwikkelingsruimte, binnen de totale depositieruimte, hiervoor beschikbaar is.

De wijziging van de Nb-wet vanwege de invoering van de PAS

De wettelijke regeling van de programmatische aanpak stikstof heeft in 2 fasen plaatsgevonden.

In 2010²¹ werd in de Nb-wet de opgenomen dat een programma voor een programmatische aanpak stikstof kan worden vastgesteld. Tijdens het daaropvolgende totstandkomingsproces van het programma PAS en de ingewonnen adviezen van de Raad van State werd duidelijk dat deze wettelijke regeling niet voldoende was en dat een wetswijziging noodzakelijk was. Deze wetswijziging is op <datum> inwerking getreden.

Hieronder volgt op hoofdlijnen wat in de Nb-wet over het programma PAS is bepaald. Tevens wordt hier ingegaan op welke wijzigingen de Nb-wet voor de vergunningverlening met zich meebrengt.

- In de Nb-wet 1998 wordt geregeld dat de minister van Economische zaken en de minister van Infrastructuur en Milieu in overeenstemming met provincies en minister van Defensie voor 6 jaar een programma vaststellen voor de daarin opgenomen Natura 2000-gebieden. Zij doen dit ter vermindering van de stikstofdepositie in die gebieden en ter verwezenlijking binnen afzienbare termijn van de instandhoudingsdoelstellingen voor de stikstofgevoelige habitats in die gebieden (art. 19kg). De voorbereiding en vaststelling van het Programma geschiedt via de procedure 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het programma zelf is niet vatbaar voor beroep²².
- In dit programma wordt een aantal onderdelen verplicht opgenomen (artikel 19kh lid 1), zoals gegevens over verandering in tijd van de stikstofdepositie, de verwachte veranderingen in depositie door autonome ontwikkelingen, de getroffen of te treffen bronmaatregelen die bijdragen aan een vermindering van de stikstofdepositie, en een weging van haalbaarheid en betaalbaarheid van die maatregelen. Een verplicht onderdeel van het Programma vormen ook alle gebiedsanalyses die per Natura 2000-gebied worden opgesteld. Deze maken ook onderdeel uit van de passende beoordeling van de PAS, welke nodig is om aan de Europeesrechtelijke verplichtingen van de Habitatrichtlijn te voldoen.
- De Nb-wet voorziet in een regeling tot vaststelling van een grenswaarde bij algemene maatregel van bestuur. Blijft een toename van stikstofdepositie door een activiteit onder deze grenswaarde, dan is deze activiteit vrijgesteld van de vergunningplicht²³. Voor deze activiteiten kan een meldingsplicht worden vastgesteld (art. 19kao). Deze vrijstelling geldt vanzelfsprekend alleen als stikstofdepositie het enige mogelijk effect betreft (art. 19kh, zevende lid onder b). Veroorzaakt het initiatief mogelijk ook andere effecten (bijvoorbeeld wegens geluid of licht) of

²¹ Wijziging Nb-wet door inwerkingtreding Crisis- en Herstelwet (Stb.....), inwerkingtreding 31 maart 2010.

²² In artikel 39 is bepaald dat een beroep tegen de vaststelling van het Programma alleen betrekking heeft op projecten die ingevolge artikel 19kh lid 6 vergunningvrij in het Programma zijn opgenomen. In het in 2015 vastgestelde Programma zijn dergelijke projecten niet opgenomen.

²³ In paragraaf 2.4.1 wordt nader stilgestaan bij de relatie van interimmers, meldingen en vergunningplicht.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

mogelijk op andere gebieden²⁴ dan zal bij de beoordeling de stikstofdepositie voor de betreffende Natura 2000-gebieden buiten beschouwing blijven (art. 19kh, negende lid).

- Vervolgens is in artikel 19km geregeld dat voor activiteiten met een toename van stikstofdepositie die groter is dan de grenswaarde (> 1 mol), bij een toestemmingsbesluit een hoeveelheid ontwikkelingsruimte kan worden toegekend. Daarbij is bepaald via welke toestemmingsbesluiten toedeling kan plaatsvinden²⁵. Het betreft hier met name een vergunning op grond van de Nb-wet 1998 of een verklaring van geen bedenkingen binnen een omgevingswetvergunning.
De toedeling van ontwikkelingsruimte kan dus enkel via een toestemmingsbesluit plaatsvinden. De rechtsbescherming verloopt vervolgens via dit besluit waarmee toestemming voor het initiatief wordt verleend. Voor het bestuursorgaan dat een betreffend besluit neemt, geldt een registratieplicht voor het vastleggen van deze toedeling (art. 19ko).
- Voor een evenwichtige en maatschappelijk verantwoorde verdeling van de ontwikkelingsruimte zijn regels in de wet opgenomen. Ter reservering van ontwikkelingsruimte voor activiteiten kunnen deze activiteiten via een ministeriële regeling worden aangewezen (art. 19kn). Ook kan bij ministeriële regeling worden bepaald in welke mate ontwikkelingsruimte in het eerste tijdvak van 3 jaar en in het tweede tijdvak kan worden toegekend.
- De Nbwet regelt dat het gebruik van een specifiek rekenmodel ter bepaling van stikstofdepositie door een voorgenomen activiteit bij ministeriële regeling verplicht kan worden gesteld (art. 19ko lid 5). Het gebruik van andere modellen zal daardoor komen te vervallen.

Het Besluit Grenswaarde

De hoogte van de zogenoemde grenswaarde is vastgesteld in de algemene maatregel van bestuur Besluit Grenswaarde. In paragraaf 2.2.2 wordt uitgebreid stilgestaan bij de betekenis en werking van deze grenswaarde.

De hoogte van de grenswaarde is op twee verschillende manieren vastgelegd. De eerste betreft een generieke waarde van depositie op een habitat van 1,00 mol per hectare per jaar. Deze waarde wordt voor een Natura 2000-gebied van rechtswege verlaagd naar 0,05 mol per hectare per jaar op het moment dat blijkt dat nog maar 5% van de hoeveelheid depositieruimte resteert die voor dit Natura 2000-gebied hiervoor is vastgesteld.

De tweede waarde is van toepassing voor infrastructurele activiteiten en betreft een afstand in kilometers. Afhankelijk van de type activiteit waarbij het hier om gaat, is de afstand 3 of 5 km. Deze infrastructurele activiteiten zijn beperkt tot die zijn opgenomen op de prioritaire lijst.

De Regeling programmatische aanpak stikstof

Bij Nb-wet wordt bepaald dat een aantal zaken nader bij ministeriële regeling wordt uitgewerkt en vastgesteld. De belangrijkste hiervan zijn:

²⁴ Bijv. beschermde natuurmonumenten (BNM). De beoordeling van effecten door stikstofdepositie op BNM's valt buiten het kader van de PAS en dient via artikel 16 Nbwet plaats te vinden.

²⁵ Deze verschillende besluiten zijn vermeld in paragraaf 1.2.2, noot 5 en aan het einde van paragraaf 2.2.2.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

- de vaststelling van de lijst van projecten waarvoor ontwikkelingsruimte wordt gereserveerd, de zogenaamde prioritaire projecten (zie ook paragraaf 2.2.2),
- de vaststelling dat Calculator gebruikt dient te worden als rekenmodel voor de bepaling van de depositie als gevolg van een activiteit (zie verder hoofdstuk 3)
- de vastlegging op welke wijze voor welke categorieën van activiteiten de meldingsplicht geldt (zie verder paragraaf 2.2.2 onder 2)).

2.1.2 Opbouw van het hoofdstuk

Na deze generieke introductie van het wettelijk instrumentarium wordt in de volgende paragrafen meer in detail ingegaan op het programma PAS. In paragraaf 2.2 zullen eerst de basiselementen worden toegelicht, te weten de te treffen maatregelen en het ter beschikking stellen van depositieruimte. Deze maatregelen en het gebruik van depositieruimte voor activiteiten kunnen ook negatieve effecten te weeg brengen op Natura 2000-gebieden. Vandaar dat, conform de Habitatrichtlijn een Passende beoordeling (PB) voor het programma PAS is uitgevoerd. In paragraaf 2.3 wordt hier aandacht aan besteed. Daarbij zal ook worden ingegaan op de relevantie van deze PB voor vergunningverlening van individuele projecten. Tevens zal stil worden gestaan bij de cumulatietoets in kader van de stikstofdepositie.

De invoering van het programma PAS en de bijbehorende nieuwe regelgeving brengt de nodige veranderingen met zich mee voor de beoordeling van de vergunningaanvragen en de uitvoeringspraktijk van de vergunningverlening. Deze wordt uitgebreid beschreven in de volgende hoofdstukken. Maar daaraan voorafgaand wordt in paragraaf 2.4 een toelichting gegeven op een aantal algemene uitgangspunten die hierop van toepassing zijn.

2.2 Basiselementen PAS

In deze paragraaf wordt nader stil gestaan bij de twee verschillende hoofdelementen waar de PAS uit bestaat, te weten de maatregelen en de depositieruimte.

2.2.1 PAS-Maatregelen (bron- en herstelmaatregelen)

De in de PAS opgenomen maatregelen bestaan uit twee verschillende type maatregelen. Enerzijds gaat het om bronmaatregelen, die aan de bron, bijvoorbeeld een inrichting, leiden tot een vermindering van emissie. Anderzijds gaat het om maatregelen met een positief effect op de stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Het belang van deze maatregelen is dat zij de borging vormen dat er geen verslechtering van de kwaliteit van de voor stikstof gevoelige habitats plaats zal vinden. Daarnaast hebben ze tot doel de kwaliteit van de habitats te verbeteren en de oppervlakte daarvan uit te breiden daar waar dit een doelstelling is. Daarbij is de depositieruimte die via de PAS voor economische activiteiten ter beschikking wordt gesteld verdisconteerd.

Deze PAS-maatregelen staan los van allerlei andere maatregelen die buiten de PAS om zijn of nog worden getroffen op basis van vaststaand beleid vanuit andere sectoren. Hierbij kan worden gedacht aan maatregelen die leiden tot minder uitstoot door verkeer. Deze maatregelen dragen er aan toe bij dat de depositie de komende jaren daalt.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Bronmaatregelen

De bronmaatregelen zijn voor heel Nederland van toepassing maar gelden enkel voor de landbouwsector. Zij hebben tot doel de ammoniakuitstoot in deze sector te reduceren. Voor de invulling van de maatregelen is in 2014 een overeenkomst gesloten tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de diverse landbouworganisaties. De afgesproken bronmaatregelen hebben betrekking op het treffen van voer- en managementmaatregelen, emissiearme staltechnieken en mestaanwending. Daartoe zal in 2015 een aanscherping plaatsvinden van de normen voor de maximumemissie van ammoniak uit stallen in het Besluit emissiearme huisvestingssystemen landbouwdieren en van de normen van dierlijke mest in het Besluit gebruik meststoffen²⁶. Dit heeft bijvoorbeeld als gevolg dat indien een agrariër overgaat tot wijziging of uitbreiding van zijn bedrijfsvoering, hij aan deze regelgeving dient te voldoen. Het treffen van voer- en managementmaatregelen zal gaan plaats vinden op vrijwillige basis.

De uitvoering van deze maatregelen zullen in 2030 ten opzichte van het jaar 2013 leiden tot een netto reductie van ammoniakemissie van ten minste 10 kiloton per jaar.

Naast deze landelijke bronmaatregelen voorziet de provincie Limburg in aanvullende maatregelen. Op basis van de Verordening Veehouderijen en Natura 2000 Provincie Limburg dienen alle nieuwe en te renoveren stallen binnen de provincie te worden voorzien van emissiearme technieken. In afwijking op de landelijke bronmaatregelen dienen alle stallen uiterlijk in 2030 aan deze emissiearme technieken te voldoen. Voor nadere informatie over deze specifieke regelgeving wordt verwezen naar de Provincie Limburg.

Herstelmaatregelen

In tegenstelling tot de bronmaatregelen hebben herstelmaatregelen geen invloed op de hoogte van de depositie in Natura 2000-gebieden zelf. Ze hebben daarentegen als doel de natuur bestendiger te maken tegen een overmaat aan depositie, zodat de kwaliteit van de habitats behouden blijft.

Daartoe is eerst generiek in beeld gebracht welke type maatregelen en met welke effecten voor stikstofgevoelige habitats kunnen worden ingezet. Deze zogenaamde herstelstrategieën zijn gebaseerd op best beschikbare kennis uit wetenschap en praktijk. Vervolgens is per Natura 2000-gebied in de gebiedsanalyse beoordeeld waar welke maatregelen nodig zijn. Deze maatregelen kunnen zowel binnen als buiten Natura 2000-gebieden getroffen worden. Voorbeelden ervan zijn het verhogen van het grondwaterpeil, het verrichten van bodemwerkzaamheden als plaggen, chopperen of baggeren, of het afvoeren van stikstofrijk materiaal door extra maaien, begrazen of periodiek verbranden. Ze worden getroffen in aanvulling op het reguliere bestaande beheer.

De Nb-wet schrijft voor dat bestuursorganen die het aangaat wettelijk verplicht zijn om voor een tijdige uitvoering van de maatregelen te zorgen. Het gaat dan om bestuursorganen die direct bij de

²⁶ Inwerkingtreding van de wijziging van deze AMvB's zal plaatsvinden tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de PAS.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

vaststelling van de PAS betrokken zijn, zoals alle provincies. Mocht de uitvoering van de maatregelen afhankelijk zijn van andere bestuursorganen (bijv. waterschappen) of van terreinbeherende organisaties dan is de uitvoering gegarandeerd door middel van het aangaan van een uitvoeringsovereenkomst tussen partijen, bijvoorbeeld de provincie en de beheerder. Dit geldt ook indien de maatregelen moeten uitgevoerd op gronden van een privaatrechtelijke (rechts)persoon.

Indien uit monitoring blijkt dat de realisering van de herstelmaatregelen niet tijdig plaatsvindt of hebben plaatsgevonden, dienen de verantwoordelijke bestuursorganen nadere acties te ondernemen waardoor de uitvoering van de maatregelen kunnen worden afgedwongen.

Deze borging en controle op uitvoering van de maatregelen is noodzakelijk omdat dit enerzijds zorg draagt voor het behoud van kwaliteit van habitats en anderzijds mede de onderbouwing vormt voor het kunnen gebruiken van depositieruimte voor economische activiteiten.

2.2.2 Depositieruimte

Door de maatregelen voortkomend uit vaststaand beleid en door de brongerichte PAS-maatregelen wordt in de periode tot 2030 een trendmatige daling van de stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden bereikt. In combinatie met het treffen van de beschreven herstelmaatregelen levert dit per Natura 2000-gebied, per hectare²⁷ stikstofgevoelig habitat, een hoeveelheid ruimte voor economische ontwikkelingen. Deze zogenaamde depositieruimte is beschikbaar voor vier verschillende typen ontwikkelingen: autonome ontwikkelingen, ontwikkelingen die slechts een geringe hoeveelheid depositie veroorzaken die een grenswaarde niet overschrijdt, ontwikkelingen die van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang zijn en overige ontwikkelingen. De beschikbaarheid van deze depositieruimte is betrokken bij de ecologische beoordeling in de gebiedsanalyse per Natura 2000-gebied.

Achtereenvolgens wordt nader ingegaan op deze vier onderdelen van de depositieruimte.

1) Depositieruimte voor autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling omvat enerzijds de algemene maatschappelijke ontwikkelingen zoals de gevolgen van bevolkingsgroei (woningen, verwarming) of de autonome groei van autoverkeer. Anderzijds omvat het de groei van activiteiten die al plaatsvinden bij aanvang van de PAS en waarvoor geen toestemming (meer) is vereist²⁸. Te denken valt aan het gebruik van nog niet gebruikte ruimte binnen een verleende Nbwet-vergunning door een industriële of agrarische inrichting. De omvang van deze hoeveelheid depositieruimte is bepaald met het scenario van een economische groei van 2,5% en er is rekening gehouden met vaststaande beleidsmaatregelen en

²⁷ De oppervlakte van 1 hectare is hetzelfde als de oppervlaktemaat van 1 hexagoon die binnen AERIUS gebruikt wordt.

²⁸ Hier vallen niet onder de nieuwe, wijziging of uitbreiding van activiteiten met een geringe depositie die de grenswaarde niet overschrijdt, en op basis daarvan geen toestemming nodig hebben.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

regelgeving.

2) Depositieruimte voor grenswaarden

De depositieruimte voor grenswaarden is de hoeveelheid stikstofdepositie die voor een voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied beschikbaar is voor alle activiteiten waarvan hun depositie de grenswaarde niet overschrijdt. De Nbwet voorziet daartoe in een regeling tot vaststelling van de grenswaarde. Bij het Besluit Grenswaarde is die vastgesteld op 1 mol/ha/j (zie *Het Besluit Grenswaarde*). Indien de toename van stikstofdepositie door een activiteit deze grenswaarde niet overschrijdt, dan geldt voor deze activiteit een meldingsplicht²⁹. Deze meldingsplicht geldt enkel³⁰ voor activiteiten met een depositie groter dan 0,05 mol/ha/j die binnen de categorieën landbouw, industrie, infrastructuur en het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden. De meldingsplicht geldt dus niet voor recreatieve bedrijven. De meldingsplicht is ook van toepassing voor activiteiten op de prioritaire lijst (zie onder 3)).

Door aan de meldingsplicht te voldoen is de activiteit vrijgesteld van de vergunningplicht. Het is niet wenselijk dat per inrichting meerdere meldingen kunnen worden gedaan gedurende een tijdvak om zo niet aan de vergunningplicht te hoeven voldoen. In de Nbwet is daartoe bepaald dat per inrichting meerdere meldingen kunnen worden gedaan per tijdvak, zolang de omvang van de som van deze meldingen binnen een PAS periode de 1 mol/ha/j grenswaarde niet overschrijdt. De vergunningplicht geldt dan vanaf de uitbreiding die de overschrijding van de grenswaarde veroorzaakt. (zie ook hoofdstuk 4). Bij een volgend tijdvak geldt deze vrijstelling weer cumulatief tot 1 mol/ha/j.

Naast activiteiten waarvan de maximale depositie de grenswaarde niet overschrijdt, zijn er ook activiteiten die bijvoorbeeld op nabij gelegen Natura 2000-gebieden een hogere depositie dan de grenswaarde veroorzaken maar op verder weg gelegen Natura 2000-gebieden de grenswaarden niet overschrijden. Voor deze activiteiten geldt de vergunningplicht. Voor de verder weg gelegen Natura 2000-gebieden waarop deze activiteiten een depositie veroorzaken die kleiner of gelijk is aan de grenswaarde fungeert deze vergunning dan als melding, een zogenaamde automatische melding. Dit geldt ook voor activiteiten die op de prioritaire lijst (zie onder 3)) zijn geplaatst.

Alle ingediende meldingen³¹ (inclusief de meldingen die via vergunningverlening verlopen, de zogenaamde automatische meldingen) worden geregistreerd binnen Register en per Natura 2000-gebied afgeschreven van de depositieruimte voor grenswaarden die voor dit gebied is vastgesteld. Op deze manier wordt telkens de omvang van de resterende hoeveelheid depositieruimte voor grenswaarden bijgehouden. Op het moment dat deze resterende hoeveelheid nog maar 5% van de vastgestelde hoeveelheid depositieruimte voor grenswaarden is, wordt de grenswaarde voor dit gebied van rechtswege bijgesteld van 1 naar 0,05 mol/ha/j. Gezien het gegeven dat er voor

²⁹ Deze meldingsplicht geldt voor bepaalde categorieën van activiteiten: infrastructuur, industrie, landbouw en voor wedstrijden van gemotoriseerde voertuigen.

³⁰ Zie artikel 8 Regeling PAS.

³¹ Over de gang van zaken van het indienen van een melding zie hoofdstuk 4.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

activiteiten met een depositie kleiner of gelijk aan 0,05 mol/ha/j geen meldingsplicht noch vergunningsplicht bestaat, zullen er op dat moment geen zelfstandige meldingen meer kunnen plaatsvinden.

Ontwikkelingsruimte

De depositieruimte die na aftrek van de depositieruimte voor autonome ontwikkeling en van de depositieruimte voor grenswaarde resteert, komt ter beschikking voor vergunningverlening en andere toestemmingsbesluiten waarbinnen Nbwet-toetsing plaats vindt, zoals omgevingsvergunning of Tracébesluit. Deze resterende depositieruimte wordt de ontwikkelingsruimte genoemd. Binnen deze ontwikkelingsruimte wordt onderscheid gemaakt in twee segmenten.

3) Ontwikkelingsruimte Segment 1

De ontwikkelingsruimte binnen Segment 1 wordt ter beschikking gesteld voor een tijdvak aan de zogenaamde prioritaire activiteiten³². Dit betreft activiteiten die aantoonbaar van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang zijn én waarvan het aannemelijk is dat binnen dat tijdvak ontwikkelingsruimte zal worden toegedeeld. De prioritaire activiteiten zijn afzonderlijk of als categorie genoemd of beschreven in de bijlage bij de Regeling programmatische aanpak stikstof³³. Van deze activiteiten is berekend hoeveel stikstofdepositie deze naar verwachting per hectare van de voor stikstof gevoelige habitats veroorzaken. Door plaatsing op lijst wordt hiervoor ontwikkelingsruimte gereserveerd. Pas bij de besluitvorming over een dergelijke activiteit wordt de ontwikkelingsruimte toegedeeld en vervolgens via Register van de ontwikkelingsruimte afgeboekt.

Deze lijst wordt minimaal één keer per jaar geactualiseerd. Er kunnen dan activiteiten worden verwijderd waarvan het bijvoorbeeld duidelijk is geworden dat de besluitvorming in het tijdvak niet meer zal gaan plaatsvinden, de omvang van de berekende depositie van opgenomen activiteiten kan worden bijgesteld, of er kunnen andere activiteiten worden opgenomen. Bij deze actualisatie wordt tevens gekeken naar de gevolgen van die veranderingen voor de omvang van de beschikbare ontwikkelingsruimte in segment 2 (zie hierna). Mocht blijken dat dit gaat leiden tot een te kort aan ontwikkelingsruimte in segment 2 dan kan worden gezien of het programma al dan niet zal worden bijgesteld.

4) Ontwikkelingsruimte Segment 2

Wat na aftrek van de gereserveerde ontwikkelingsruimte voor prioritaire projecten en andere activiteiten van de totale beschikbare hoeveelheid ontwikkelingsruimte overblijft, komt ter beschikking van segment 2. Deze ruimte is vrij beschikbaar om toe te delen aan de wijziging van of nieuwe activiteiten, zoals industriële en agrarische inrichtingen, provinciale of gemeentelijke

³² Alhoewel er zowel projecten als andere handelingen op deze bijlagen kunnen worden geplaatst, wordt er ook wel gesproken over de prioritaire projecten.

³³ De zogenaamde lijst van prioritaire projecten.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

infrastructuur of recreatieve bedrijven, die een stikstofdepositie veroorzaken die de grenswaarde te boven gaat.

Een uitzondering op die vrije beschikbaarheid is dat wettelijk is bepaald dat niet alle ruimte al in de eerste helft van het tijdvak kan worden toegedeeld, maar dat er van een evenwichtige verdeling in tijd sprake moet zijn. In het programma is daartoe opgenomen dat voor segment 2 voor de eerste helft van het tijdvak 60% en voor de tweede helft van het tijdvak 40% beschikbaar is.

Indien er een te kort aan ontwikkelingsruimte in segment 2 ontstaat dan zijn er grofweg drie scenario's mogelijk:

- het tekort betreft slechts enkele hexagonen. Het bestuursorgaan dat het beheerplan vaststelt heeft dan de mogelijkheid om aan die hexagonen maximaal 35 mol extra ontwikkelingsruimte toe te kennen. Dit kan alleen onder de voorwaarden dat:
 - o elders in het zelfde Natura 2000-gebied voor hetzelfde habitat voor evenveel hectares dezelfde hoeveelheid ontwikkelingsruimte in mindering wordt gebracht, én
 - o de toedeling van die extra ontwikkelingsruimte op het hectareniveau niet leidt tot een stijging van depositie ten opzichte van het jaar van de start van het tijdvak, én
 - o er dient op locatieniveau een aanvullende ecologische beoordeling plaats te vinden;
- een vergunningaanvraag wordt wegens gebrek aan ontwikkelingsruimte geweigerd;
- onder bijzondere omstandigheden kunnen de betrokken bestuursorganen bezien of het programma en daarmee de hoeveelheid ontwikkelingsruimte, al dan niet zal worden bijgesteld³⁴.

Toedeling ontwikkelingsruimte bij toestemmingsbesluit

De toedeling van ontwikkelingsruimte vindt, ongeacht of dit uit segment 1 of uit segment 2 afkomstig is, plaats bij specifiek in de wet genoemde besluiten. Deze worden ook wel toestemmingsbesluiten genoemd. De meest voorkomende betreffen:

- het besluit tot vaststelling van een beheerplan waarin de betreffende activiteit is opgenomen
- het besluit tot vergunningverlening op grond van de Nbwet (artikel 19d, eerste lid);
- het besluit tot een omgevingsvergunning waarin een vvgb ten behoeve van de Nbwet is opgenomen;
- een Tracébesluit waarbinnen een Nbwet-toetsing plaatsvindt;
- een wegaanpassingsbesluit waarbinnen in het kader van de Spoedwet wegverbreding een Nbwet-toetsing van toepassing is.

Gezien deze constructie vormt de toedeling zelf geen zelfstandig besluit en is daartegen ook geen bezwaar of beroep mogelijk. Het betreft dus een specifiek besluit waarbinnen de toedeling plaats vindt, en dat besluit is al dan niet vatbaar voor bezwaar en voor beroep, afhankelijk van de

³⁴ Voor de bijstelling van het programma is de instemming van alle betrokken PAS-partijen nodig. Afhankelijk van de situatie kan een aanvullende ecologische beoordeling noodzakelijk zijn. Aanpassing van de hoeveelheid ontwikkelingsruimte ligt dus niet snel voor de hand en zal gezien de bijbehorende procedure de nodige tijd vergen. Een voorbeeld is hiervan de eventuele bijstelling van de ontwikkelingsruimte van segment 1 na bijstelling van de prioritaire lijst.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

rechtsbeschermingsprocedure die er voor dat besluit open staat.

2.3 Passende beoordeling PAS (generieke PB en gebiedsanalyses)

2.3.1 Passende beoordeling voor het programma PAS³⁵

Het programma PAS biedt naast het treffen van maatregelen ook ruimte voor activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken. Bij de vergunningverlening voor die activiteiten is het voor projecten met mogelijke significante effecten noodzakelijk om terug te kunnen grijpen op de aan het programma ten grondslag liggende onderbouwing. Een PB van het programma PAS is daarom noodzakelijk.

Middels de PB is onderzocht of met het programma aanpak stikstof verzekerd is dat:

- de natuurlijke kenmerken in geen enkel Natura 2000-gebied worden aangetast,³⁶
 - verslechtering van de kwaliteit van de habitattypen en leefgebieden van soorten in elk van de Natura 2000-gebieden wordt voorkomen³⁷, en
 - geen onevenredige vertraging van de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen plaatsvindt.
- De PB richt zich op alle stikstofgevoelige³⁸ Natura 2000-gebieden in Nederland. Voor deze Natura 2000-gebieden zijn aparte gebiedsanalyses opgesteld. Hierin is het beschikbaar stellen van depositieruimte in samenhang met het treffen van herstelmaatregelen in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen ecologisch beoordeeld. De effecten van de bronmaatregelen van het programma zijn in deze gebiedsanalyses meegenomen. Deze gebiedsanalyses vormen een integraal onderdeel van deze passende beoordeling.

2.3.2 Passende beoordeling voor een individueel project:

Volgens de heersende jurisprudentie is het noodzakelijk om voor een project, dat een toename in depositie veroorzaakt op een habitat in een Natura 2000-gebied waarvan de KDW is overschreden, een passende beoordeling op te stellen. In een dergelijke situatie is namelijk sprake van mogelijke significante gevolgen. Voor het onderdeel van zo'n passende beoordeling dat betrekking heeft op de depositie kan gebruik gemaakt worden van de passende beoordeling voor het programma PAS. Hieronder vallen ook de gebiedsanalyses van de Natura 2000-gebieden waarop de toename van depositie plaats vindt.

³⁵ Tekst ontleend aan PB programma aanpak stikstof.

³⁶ Voorgeschreven door artikel 6, derde lid, van de Habitatrictlijn en artikel 19f van de Natuurbeschermingswet 1998.

³⁷ Voorgeschreven door artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn en artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998.

³⁸ Een habitatype of leefgebied is voor stikstof gevoelig als het een kritische depositiewaarde heeft rond of lager dan 2.400 mol per hectare per jaar. H.F. van Dobben et.al. 'Overzicht van kritische depositiewaarden toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000', Alterra-rapport 2397, 2012 blz 19-20.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Dat werkt als volgt. In de passende beoordeling van het programma PAS is binnen alle gebiedsanalyses voor de in het programma opgenomen Natura 2000-gebieden onderbouwd dat het toedelen van de bij het programma vastgestelde hoeveelheid ontwikkelingsruimte niet zal leiden tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken. De te treffen herstel- en bronmaatregelen, in combinatie met de daling van de achtergronddepositie, leiden per gebied tot een zodanige robuuste situatie dat de instandhoudingsdoelen aldaar op termijn behaald kunnen worden.

Als een project leidt tot een toename van depositie kan bij de vergunningverlening ontwikkelingsruimte voor deze toename worden toegekend, alleen voor die Natura 2000-gebieden waar de toename betrekking op heeft. Zolang de toe te kennen hoeveelheid ontwikkelingsruimte de bij het programma vastgestelde, en dus passend beoordeelde, hoeveelheid ontwikkelingsruimte van die gebieden niet overschrijdt, valt daarmee de toename van depositie van dit project binnen deze passende beoordeling. Daardoor zal ook het project zelf niet leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken.

Opmerking [V2]: Deze tekst wordt aangepast nav overleg met de werkgroep Bezwaar en beroep

2.3.3 Uitleg project en andere handeling

De hieronder gegeven uitleg over project en andere handeling is gebaseerd op de huidige stand van zaken van jurisprudentie en is nog in ontwikkeling.

Op grond van artikel 19d van de Nb-wet geldt een vergunningplicht voor *projecten* en *andere handelingen* die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in een natura 2000-gebied kunnen verslechteren of die een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Activiteiten die niet zijn aan te merken als een project of andere handeling in de zin van de Nb-wet vallen niet onder de vergunningplicht van artikel 19d van de Nb-wet.

Het onderscheid tussen “project” en “andere handeling” is relevant, omdat op “projecten” een ander beoordelingskader van toepassing is dan op “andere handelingen”. Noch in de Nb-wet, noch in de Habitatrichtlijn is voor het begrip “project” een definitie opgenomen. Blijkens de jurisprudentie van het Europese Hof dient voor de uitleg van het begrip project in de zin van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn aansluiting te worden gezocht bij de mer-richtlijn. Volgens het Europese Hof volgt daaruit dat met een “project” materiële werken (fysieke veranderingen) of ingrepen worden bedoeld.

Er bestaat een grote variëteit aan projecten zoals de oprichting van een veehouderij, de aanleg wegen, fietspaden en spoorweg, ontgroningen, de wijziging en uitbreiding van een veehouderij door de vervanging resp. het aanbouwen van onderdelen van een stal of het plaatsen van een nieuwe stal, het plaatsen back-up ketels bij industrie.

Het begrip “andere handeling” is in de Nb-wet eveneens niet gedefinieerd. In de weinige uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak over “andere handelingen” wordt het begrip afgezet ten opzichte van “project”. In dat kader verwijst de Afdeling bij een andere handeling steeds naar het feit dat er geen fysieke ingreep in het natuurlijke milieu of landschap plaatsvindt, zodat er geen sprake is van een project, maar een andere handeling. Voorbeelden van een andere handeling zijn wijzigingen van het veebestand in een bestaande stal of wijzigingen emissienormen, draaiuren, productieproces (zonder fysieke ingrepen) bij industrie.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

2.3.4 Cumulatie in de PAS in OR voorzien³⁹

Ingevolge de Nb-wet dient bij de beoordeling van effecten van een activiteit de cumulatie van effecten door andere activiteiten op een Natura 2000-gebied betrokken te worden. Voor wat betreft het effect van stikstof kan via Calculator voor elke activiteit de depositietoename op hectareniveau worden bepaald en daarmee in principe cumulatief worden vastgesteld. Echter, binnen het systeem van het programma is de cumulatie van deposities als gevolg van nieuwe economische activiteiten en wijziging of uitbreiding van huidige activiteiten op hectareniveau begrensd door de beschikbare depositieruimte. Doordat het bevoegd gezag beoordeelt aan de hand van de berekende stikstofdepositie of deze activiteiten afzonderlijk passen binnen de beschikbare depositieruimte, kan worden geoordeeld dat er als gevolg van deze activiteit geen sprake is van effecten.

2.4 Algemene uitgangspunten vergunningverlening

2.4.1 Algemene uitgangssituaties

Voor de bepaling of een wijziging of een uitbreiding van een activiteit leidt tot een toename van depositie is het goed eerst een paar algemene definities en uitgangspunten⁴⁰ op een rij te zetten. Vervolgens wordt ingegaan op een aantal scenario's uitgangssituaties voor de vergunningverlening.

Voor alle situaties geldt dat de omvang of de toename van depositie als gevolg van een (wijziging van een) activiteit met gebruikmaking van Calculator, en dus per hectare/hexagoon stikstof gevoelig habitat wordt bepaald.

De ontwikkelingsruimte die in een Nbwet-vergunning voor een activiteit wordt toegedeeld is gelijk aan de toename van de stikstofdepositie op een hectare van een voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied. Het betreft dan de hoogste depositie die deze activiteit kan veroorzaken in enig kalenderjaar binnen het betreffende PAS tijdvak waarbinnen het besluit tot toedeling plaatsvindt.

Als een Nb-wetvergunning voor onbepaalde tijd geldig is, geldt de daarin toegedeelde ontwikkelingsruimte ook voor onbepaalde tijd. Deze toedeling vindt dus eenmalig plaats. De toedeling van ontwikkelingsruimte in een Nb-wetvergunning kan er niet toe leiden dat de resterende ontwikkelingsruimte voor een hectare van een voor stikstof gevoelig habitat minder bedraagt dan nul.

Indien er sprake is van een tijdelijke activiteit geldt het volgende. Een tijdelijke activiteit heeft een maximale duur van vijf jaar. De omvang van de toe te delen ontwikkelingsruimte in molen per hectare per jaar wordt als volgt berekend. Het betreft de som van de hoeveelheid depositie die de

³⁹ Gebaseerd op de Passende beoordeling PAS, p 24.

⁴⁰ Ontleend aan Regeling Programma aanpak stikstof, artikel 5

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

activiteit deponeert per hectare per jaar voor de duur van de activiteit, die vervolgens gedeeld wordt door zes.

In bepaalde situaties speelt bij de bepaling of er sprake is van een meldings- dan wel een vergunningsplicht de depositieomvang van het feitelijk gebruik een rol. Deze depositieomvang van het feitelijk gebruik betreft de hoogst voorkomende stikstofdepositie die in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 per kalenderjaar door de activiteit werd veroorzaakt. Er dient tevens te worden aangetoond dat deze activiteit daadwerkelijk werd verricht en past binnen een formeel geldende omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit (Wabo) of een vergunning of melding krachtens de Wet milieubeheer of de daaraan voorafgaande Hinderwet. Er zal nog nader worden afgestemd welke bewijsmiddelen kunnen worden gebruikt om de feitelijke depositie aan te kunnen tonen.

Deze feitelijke depositie maakt onderdeel uit van de achtergronddepositie waarmee AERIUS heeft gerekend en die is meegenomen in de passende beoordeling die voor het Programma aanpak stikstof is opgesteld. Bij Nb-wetvergunningverlening voor een activiteit waar de depositie van het feitelijk gebruik onderdeel van uitmaakt, kan derhalve worden verwezen naar de passende beoordeling van het programma.

Indien de activiteit betrekking heeft op de wijziging of uitbreiding van een weg of vaarweg, wordt de depositietoename bepaald ten opzichte van de autonome ontwikkeling van stikstofdepositie van het verkeer op het moment van ingebruikname van de weg of vaarweg.⁴¹ Voor de autonome ontwikkeling van het wegverkeer dat vanaf de inwerkingtreding van het programma heeft plaatsgevonden is geen ontwikkelingsruimte benodigd⁴².

Tenslotte wordt er hier op gewezen dat voor de bepaling van toename van depositie van activiteiten die in opdracht van de Minister van Defensie wordt uitgevoerd er andere uitgangspunten gelden.⁴³

Uitgangspunten voor Nb-wetvergunningverlening

Scenario 1: Het betreft een aanpassing van de Nb-wet vergunde situatie⁴⁴

Als er voor een activiteit een Nb-wetvergunning is afgegeven, dan vormt die de uitgangssituatie voor de berekening van de depositie op de respectievelijke stikstofgevoelige habitats in de betreffende Natura 2000-gebieden de basis. Als de totale berekende depositieruimte op basis van deze Nb-wetvergunning door de feitelijke bedrijfsvoering, het zogenaamde feitelijk gebruik, nog niet volledig

⁴¹ De referentiesituatie voor de berekening van de toename is dan niet het moment van besluitvorming maar het moment van aanleg respectievelijk ingebruikname.

⁴² Dit is namelijk verdisconteerd in de depositieruimte voor de autonome ontwikkeling.

⁴³ Zie hiervoor artikel 5 lid 6 van de Regeling Programma aanpak stikstof

⁴⁴ Het betreft een Nb-wetvergunning waarin ten minste een beoordeling heeft plaats gevonden op het Natura 2000-gebied waar zich het grootste effect voor doet. Dit kan zowel een Nb-wetvergunning betreffen van voor als van na de inwerkingtreding van de PAS.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

is benut, dan kan deze vrijelijk worden gebruikt voor de wijziging of uitbreiding van de activiteit. Hiermee is in het programma rekening gehouden. Zodra echter deze ruimte wordt of al is overschreden dient, afhankelijk van de omvang van de overschrijding, een melding te worden ingediend of een Nb-wetvergunning te worden aangevraagd, óf dient de bedrijfsvoering te worden aangepast.

Scenario 2. Voor de activiteit is een melding op grond van de Nb-wet gedaan

Het gaat hier om een activiteit die is gemeld na de inwerkingtreding van de PAS. Bij een wijziging of uitbreiding daarvan in hetzelfde tijdvak vormt de uitgangssituatie voor de berekening van de depositie van die melding de uitgangssituatie voor de berekening. Als de totale depositieruimte van de melding kan vrijelijk worden gebruikt voor de wijziging of uitbreiding van de activiteit. Zodra echter deze ruimte wordt of al is overschreden dient, afhankelijk van de omvang van de overschrijding, een nieuwe melding te worden ingediend of een Nb-wetvergunning te worden aangevraagd, óf dient de bedrijfsvoering te worden aangepast.

Scenario 3. Het betreft een aanpassing van de activiteit en er is nog niet eerder een Nb-wetvergunning verleend

Indien er bij een dergelijke activiteit sprake is van een wijziging of een uitbreiding dient er bij de beoordeling een onderscheid gemaakt te worden tussen het feitelijk gebruik bij inwerkingtreding van de PAS door deze activiteit en de wijziging of uitbreiding van deze activiteit. Afhankelijk van de omvang van de depositie van het feitelijkgebruik (> grenswaarde) is er een vergunningplicht aan de orde. Hiervoor hoeft in de vergunning geen ontwikkelingsruimte toegedeeld te worden. Indien de omvang van de depositie door de aanpassing van de activiteit de grenswaarde overschrijdt, dient hiervoor wel ontwikkelingsruimte toegedeeld te worden. Wordt door deze aanpassing de grenswaarde niet overschreden, dan volstaat een melding voor de aanpassing van de activiteit en wordt de toename afgeschreven dan de depositieruimte voor grenswaarde.

Voor de goede orde wordt hier opgemerkt dat onder de werking van de PAS de referentiedata⁴⁵ voor de bepaling van de uitgangssituatie voor een Nb-wetvergunningaanvraag voor wat betreft stikstofdepositie niet meer relevant zijn. Bij andere effecten kunnen deze referentiedata wel een rol spelen.

Een laatste mogelijkheid betref een activiteit dat is opgenomen in een vastgesteld beheerplan. In de praktijk zal dit echter niet snel aan de orde zijn.⁴⁶

2.4.2 Provinciaal beleid

⁴⁵ De referentiedatum zoals bedoeld voor Natura 2000-gebieden op grond van de VR betreft de datum van het aanwijzingsbesluit, doch niet verder terug in tijd dan 10 juni 1994. De referentiedatum voor Natura 2000-gebieden op grond van de HR betreft 7 december 2004.

⁴⁶ De activiteit is opgenomen in een vastgesteld beheerplan op grond van artikel 19d lid 2 Nb-wet: hiervoor geldt in principe het zelfde uitgangspunt als dat bij een verleende Nb-wetvergunning.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Per provincie is het mogelijk om ten aanzien van de ontwikkelingsruimte⁴⁷ provinciaal beleid vast te stellen waarin spelregels omtrent de toedeling worden vastgelegd. Er kan hierbij onderscheid worden gemaakt naar zogenaamde gezamenlijke en specifieke provinciale beleidsregels. De gezamenlijke beleidsregels betreffen de regels waarover tussen de 12 provincies afstemming heeft plaatsgevonden en dus zoveel mogelijk gelijk zijn. De uitgangspunten hiervoor zijn in het programma opgenomen.⁴⁸ Daarnaast kan een provincie nog eigen specifieke regels vaststellen, bijvoorbeeld voor de categorie interimmers. *Deze informatie wordt aangepast na uitwerking van het provinciaal beleid. Daarbij zal worden ingegaan op de afstemming met EZ*

Informeer voor meer informatie hierover bij uw eigen provincie

2.4.3 Toetsen op buitenlandse gebieden

Volgens de jurisprudentie van de Afdeling zijn er twee manieren om de effecten van Nederlandse activiteiten op buitenlandse Natura 2000-gebieden te beoordelen. Het bevoegd gezag dat de Nb-wetvergunning verleend kan instemming vragen bij het betreffende buitenlandse bevoegd gezag en een verleende instemmingsbrief bij de beoordeling van de gevraagde activiteit betrekken of het bevoegd gezag kan zelf onderbouwen dat de activiteit past binnen het buitenlandse toetsingskader.

Vanuit deze laatste optie heeft Nederland met Duitsland en België overlegd. Daaruit is de afspraak voortgevloeid dat Nederland voor de toetsing van dergelijke activiteiten dezelfde toetsingskaders zullen hanteren als Duitsland en België zelf. In bijlage 5 van het programma is daartoe een beschrijving van deze toetsingskaders opgenomen. Samengevat levert dit het onderstaande beeld.

Bij een toename van stikstofdepositie op een Duits Natura 2000-gebied als gevolg van een activiteit⁴⁹ zijn 3 scenario's te onderscheiden:

Op basis van recente uitspraak zal onderstaande tekst aan nog te wijzigen PAS programma worden aangepast.

- de depositietoename overschrijdt nergens 7,14 mol/ha/ja: er hoeft geen toestemming te worden gevraagd aan het Duitse bevoegd gezag;
- de depositietoename overschrijdt 7,14 mol/ha/ja maar is nergens groter dan 3% van de KDW van de betreffende, al overschreden, habitats: het betreffende Duitse bevoegd gezag moet worden

⁴⁷ Het kan hierbij gaan om ontwikkelingsruimte in segment 1 (bijv. industrie Hbr) en om segment 2. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden naar categorie inrichtingen (bijv. industrie, landbouw, infrastructuur).

⁴⁸ Zie paragraaf 4.2.8 Programma aanpak stikstof

⁴⁹ Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt of de activiteit een project of een andere handeling betreft.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

verzocht om een beoordeling in cumulatie met andere activiteiten. Bij een positieve beoordeling kan de Nbwet vergunning worden verleend;

- de depositietoename overschrijdt de 3% van de KDW van de betreffende, al overschreden, habitats: er dient overleg plaats te vinden met het Duitse bevoegd gezag. Op basis van een door de initiatiefnemer opgestelde passende beoordeling wordt in gezamenlijkheid besloten over de mogelijkheid van vergunningverlening, al dan niet voorzien van voorwaarden.

Bij een toename van stikstofdepositie op een Belgisch Natura 2000-gebied als gevolg van een activiteit⁵⁰ zijn 3 scenario's te onderscheiden:

- de depositietoename overschrijdt nergens de 3% van de KDW van een voor stikstof gevoelig habitat: er hoeft geen toestemming te worden gevraagd aan het Vlaamse bevoegd gezag;
- de depositietoename overschrijdt de 3% van de KDW van een voor stikstof gevoelig habitat: er dient overleg plaats te vinden met het Vlaamse bevoegd gezag. Op basis van een door de initiatiefnemer opgestelde passende beoordeling wordt in gezamenlijkheid besloten over de mogelijkheid van vergunningverlening, al dan niet voorzien van voorwaarden.
- Met Wallonie zijn besprekingen gaande over het door Nederland te hanteren toetsingskader. De inzet is om voor de inwerkingtreding van dit programma afspraken te hebben over het wederzijds toetsen, overeenkomstig de afspraken met Vlaanderen.

2.4.4 Verbod op externe saldering⁵¹

Door de inwerkingtreding van de wijziging van de Nbwet is vergunningverlening voor inrichtingen met gebruik van externe saldering niet langer mogelijk. Daartoe is in artikel 19km lid 3 een expliciet verbod opgenomen.

Een uitzondering hierop wordt gevormd door de specifieke overgangsbepaling in artikel 19km, vierde lid. Daarin is opgenomen dat dit verbod niet van toepassing is als een aanvraag om een vergunning is ingediend vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van de PAS. In deze situatie blijft het instrument van externe saldering nog bestaan en mag dus nog worden toegepast op grond van het enkele feit dat de aanvraag vóór de inwerkingtreding van het wetsvoorstel PAS is ingediend. Bij een dergelijke aanvraag is het wel zo dat de toename van stikstofdepositie van de aangevraagde activiteit volledig gesaldeerd dient te zijn. Bij dergelijke aanvragen is het gebruik van Calculator niet verplicht en zal bij de uiteindelijke vergunningverlening geen sprake zijn van toedeling van ontwikkelingsruimte.

Er sprake van nog een uitzondering, maar deze zal alleen aan de orde zijn bij uitzonderlijke situaties. Tijdens de Tweede Kamerbehandeling is in de Nb-wet daartoe artikel 19kr opgenomen. Externe saldering is enkel onder strikte voorwaarden mogelijk én nadat het bevoegd gezag het verbod van op saldering ingevolge artikel 19km lid 3 niet van toepassing heeft verklaard. Een dergelijk toepassing van artikel 19kr is denkbaar in de situatie dat het programma in het kader van een verleende Nb-wetvergunning door de Afdeling Bestuursrechtspraak als niet toepasbaar wordt beoordeeld.

⁵⁰ Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt of de activiteit een project of een andere handeling betreft.

⁵¹ Zie ook paragraaf 1.2.5

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Hoofdstuk 3 AERIUS en de aanvraag of melding

Dit hoofdstuk beschrijft hoe een berekening in beginsel in Calculator gedaan moet worden en welke gegevens hierbij overgelegd dienen te worden. Paragraaf 3.1 gaat in op de in te voeren gegevens. In paragraaf 3.2 wordt kort weergegeven hoe de berekening plaats vindt om vervolgens in paragraaf 3.3 te beschrijven hoe en waar een melding ofwel aanvraag ingediend moet worden.

3.1 In te voeren gegevens bij depositieberekening

Om een stikstofberekening met Calculator te maken, worden verschillende stappen doorlopen. De berekening dient de toename inzichtelijk te maken ten opzichte van de uitgangssituatie. Er zijn drie scenario's mogelijk:

Scenario 1: Het betreft een aanpassing van de Nb-wet vergunde situatie⁵²

In dit scenario is het van belang om een verschilberekening te maken tussen de Nb-wet vergunde depositie en de totale depositie na aanpassing. Allereerst wordt de Nb-wet vergunde activiteit ingevoerd. Voor het berekenen van de benodigde depositieruimte dient de aanvrager de bronnen van de activiteit die reeds Nb-wet vergund zijn als uitgangspunt te nemen in Calculator. (Calculator berekent zelf de depositie van deze activiteit). Vervolgens wordt een variant aangemaakt in Calculator die de beoogde situatie omvat. Calculator berekent vervolgens het verschil in depositie tussen deze 2 situaties. De rekenresultaten geven inzicht in de toename van de depositie per natuurgebied en per voor stikstof gevoelige habitat.

Scenario 2: Het betreft een aanpassing van de activiteit en er is nog niet eerder een Nb-wetvergunning verleend

Ook in dit scenario is het van belang om een verschilberekening te maken. Omdat er nog niet eerder een Nb-wetvergunning verleend is, dient de aanvrager de feitelijke situatie (zie hoofdstuk 2) in te voeren, alsook (als nieuwe variant) de beoogde. Calculator berekent vervolgens het verschil in depositie tussen deze 2 situaties. Voor de onderbouwing van de aanvraag dient men de gegevens waarop de feitelijke situatie is gebaseerd toe te voegen bij de definitieve vergunningaanvraag.

Scenario 3: Het betreft een geheel nieuwe activiteit

De nieuwe activiteit wordt in zijn geheel in Calculator ingevoerd. Er hoeft geen verschilberekening gemaakt te worden. De berekende depositie is de benodigde ontwikkelingsruimte.

Calculator berekent in principe de depositie voor het huidige jaar (zichtjaar). Voor infrastructurele werken is het met name van belang om het zichtjaar aan te passen aan het jaar waarin de emissie plaats gaat vinden omdat er voor de toekomstige jaren andere emissiefactoren voor verkeer zijn opgenomen in Calculator.

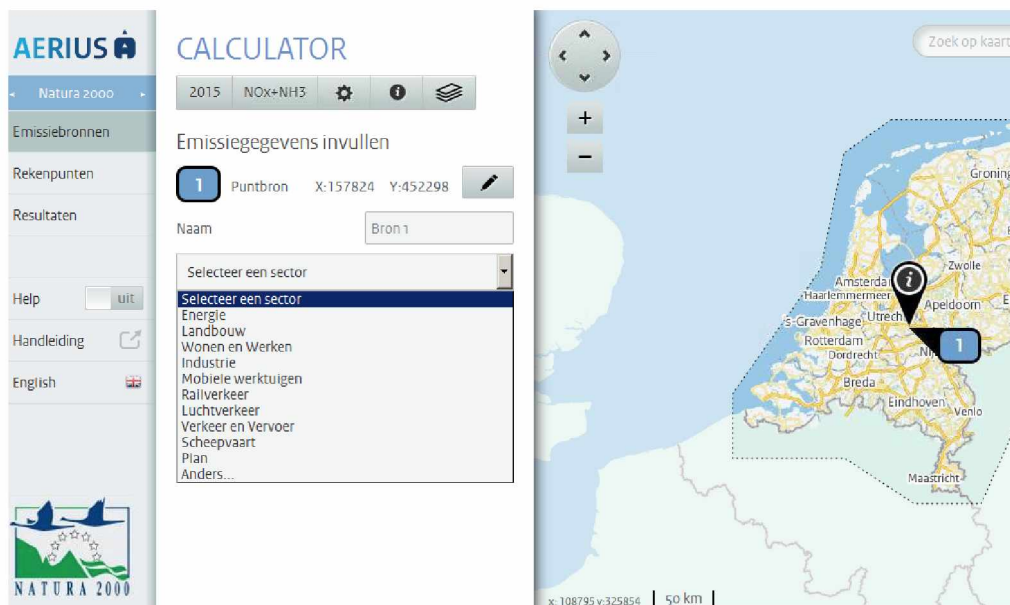
⁵² Dit geldt ook voor activiteiten die opgenomen zijn in een beheerplan en daardoor vergunningvrij zijn of waarvoor reeds een melding is gedaan in het kader van de PAS.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Algemene invoergegevens

In Calculator kunnen met punt-, lijn- of vlakbron(nen) de locatie(s) van de emissiebron(nen) ingevoerd worden aan de hand van de X- en Y-coördinaten of door de locatie in te tekenen op de kaart. Een puntbron geeft een emissie vanuit één centraal punt weer (geldt voor de meeste bedrijven). Een lijnbron staat voor een constante emissie over een bepaalde lengte, zoals bij een weg of een kanaal. Een vlakbron geeft een constante emissie over een gebied weer, zoals bij grondgebruik.

De X- en Y coördinaten kunnen gebruikt worden voor puntbronnen terwijl het intekenen van een bron met name voor lijn- en vlakbronnen handig is. Per emissiebron worden vervolgens diverse invulvelden weergegeven. Eerst dient de sector gekozen te worden (zie afbeelding). Binnen de sector wordt vaak nog een keuze gegeven uit 'specifieke sectoren'.

Binnen de specifieke sector moeten meestal verschillende kenmerken worden ingevoerd, het gaat dan bijvoorbeeld om uitstoothoogte, gebouwhoogte en warmte-inhoud (met rekenoptie). Hier zijn vaak standaardwaarden ingevuld. Echter voor een ontvankelijke aanvraag dienen de waarden ingevuld te worden die op de betreffende activiteit van toepassing zijn.

Daarnaast dienen de emissies van NOx, NH3 ingevoerd te worden. Voor verkeer of stalsystemen worden om specifieke gegevens gevraagd zoals categorieën van voertuigen of een RAV-code.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Door gebruik te maken van de help-functie in Calculator kunt u extra informatie krijgen betreffende de knoppen in Calculator. Via de handleiding van Calculator⁵³ wordt nader toegelicht hoe de bronnen ingevoerd moeten worden.

3.1.2 Welke bronnen meenemen in de berekening

Om de depositiebijdrage van een activiteit te kunnen bepalen, moeten de relevante emissiebronnen van een activiteit worden vastgesteld. Om de depositie van een activiteit te kunnen berekenen zal beoordeeld moeten worden welke bronnen meegenomen worden en welke buiten beschouwing kunnen blijven. Onderstaande informatie is richtinggevend, per situatie kan de invoer van bronnen variëren. Bij twijfel of vragen neem contact op met het bevoegd gezag.

Onderstaand wordt aan de hand van de meest voorkomende sectoren landbouw, industrie en/of infrastructuur toegelicht welke emissie bronnen meegenomen moeten worden. Voor een robuuste onderbouwing van besluiten is het belangrijk dat de gemaakte keuzes transparant en goed onderbouwd zijn.

Landbouw

In Calculator kan voor de sector landbouw vervolgens een selectie worden gemaakt tussen de specifieke sectoren stalemissies, mestopslag, beweiding, mestaanwending of glastuinbouw. Bij een aanvraag die betrekking heeft op bijvoorbeeld een veehouderijbedrijf dienen puntbronnen ingevoerd te worden per emissiebron. Hierbij wordt het aantal gehouden dieren aan de hand van de RAV-code(s) via de 'stalemissies' ingevoerd. Mestopslag en eventuele beweiding zijn gedekt met de invoer van stalemissies, dit hoeft niet afzonderlijk in beeld gebracht te worden. Mestaanwending is meegenomen in de autonome ontwikkeling en hoeft daarom niet meegenomen te worden in de vergunningverlening. Voor alle andere specifieke landbouwsectoren kan in Calculator naast de bronkenmerken direct de emissie worden ingevoerd.

Industrie

Voor de industrie onderscheidt Calculator diverse specifieke sectoren (bijvoorbeeld energie, mobiele werktuigen en industrie. Vervolgens is het mogelijk om in de sector industrie te kiezen voor de subsector afvalverwerking of bouwmaterialen. Voor alle sectoren betreffen de relevante emissiebronnen voornamelijk de stookinstallaties, mobiele werktuigen en verkeersbewegingen op het terrein van de inrichting. Voor verkeersaantrekkende werking zie paragraaf 3.1.3.

Infrastructuur

In Calculator kan het onderscheid worden gemaakt tussen rail-, lucht-, wegverkeer en scheepvaart. Voor infrastructurele projecten geldt dat de aanpassing van een tracé netwerkeffecten kan hebben

⁵³ Zie www.aerius.nl/manuals/calculator

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

in een gebied buiten het projecttracé. Dit betekent dat bij het bepalen van de depositiebijdrage van het project in beginsel ook de effecten van veranderingen in verkeersbewegingen op overige tracévakken worden meegenomen. De netwerkeffecten van infrastructurele projecten worden in kaart gebracht met een verkeersmodel. Vervolgens is het mogelijk om de resultaten hiervan weer in Calculator te laden om de stikstofeffecten te berekenen.

3.1.3 Verkeersaantrekkende werking van een inrichting

Nieuwe of wijziging van activiteiten binnen een inrichting kunnen ook leiden tot extra verkeer en vervoer (wegverkeer, railverkeer, scheepvaart) van en naar de inrichting. Bij activiteiten met een dergelijke verkeersaantrekkende werking, kunnen ook de effecten op de emissies buiten de inrichting worden meegenomen (indirecte effecten).

Daarbij spelen de volgende factoren een rol:

- de afstand van een emissiebron tot een N2000-gebied
- de omvang van de emissies

Wanneer verkeer en vervoersbewegingen (over weg, water, spoor) van en naar de inrichting worden meegenomen als emissiebron, ligt de vraag voor of en tot hoever van de inrichting de effecten van wijzigingen in verkeer- en vervoerbewegingen worden meegenomen. Deze grens zal per project bepaald moeten worden en is afhankelijk van de project specifieke omstandigheden.

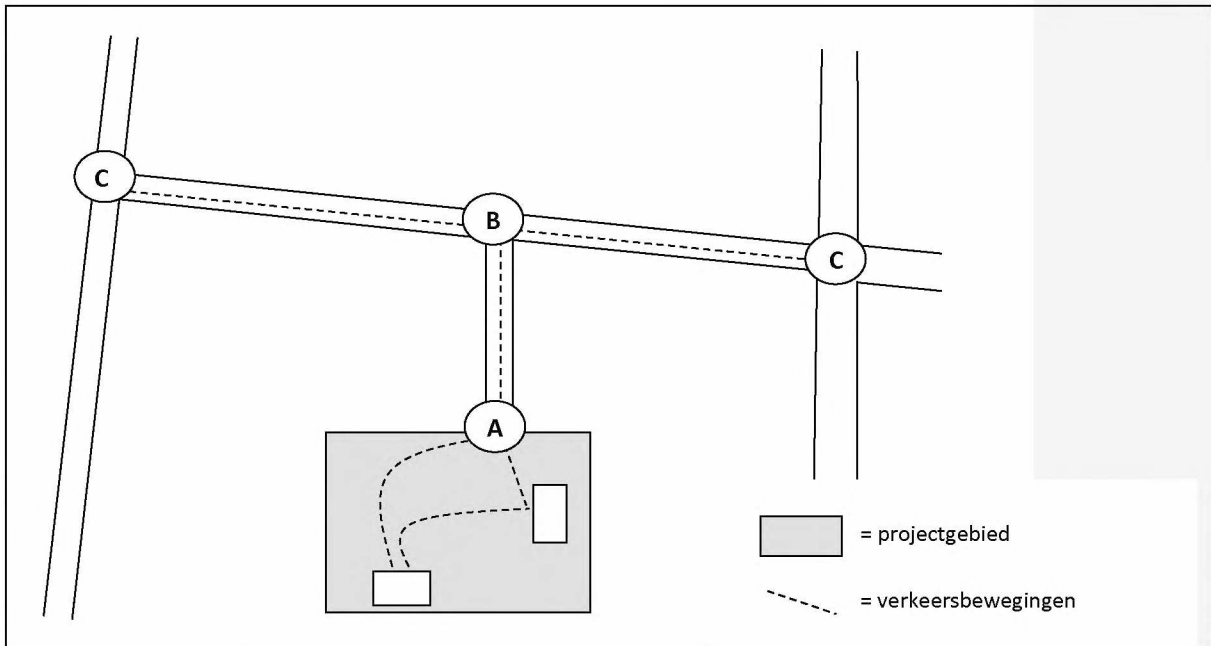
Een algemeen criterium voor wegverkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen voor het milieu van dit verkeer niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer dit verkeer kan worden geacht te zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld⁵⁴. Het berekenen van de depositie van de verkeersaantrekkende werking kan in AERIUS en hoeft niet middels een verkeersmodel.

In de praktijk wordt bij inrichtingen veelal een keuze gemaakt tussen de volgende afbakeningen:

- A. grens van de inrichting (alleen verkeersbewegingen op het terrein van de inrichting);
- B. aansluiting ontsluitingsweg van inrichting op een doorgaande weg;
- C. eerste knooppunt/aansluiting op de doorgaande weg.

⁵⁴ Verkeer kan worden geacht te zijn opgenomen in het heersend verkeersbeeld op het moment dat het aan- en afrijdende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag nog niet dan wel niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg kan bevinden.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Illustratie afbakeningen grens verkeersaantrekkende werking

3.1.4 Tijdelijke effecten

Voor projecten en andere handelingen waarvoor toestemming wordt verleend voor een duur van ten hoogste vijf kalenderjaren, geldt een andere systematiek. De ontwikkelingsruimte die het bevoegd gezag toedeelt in een toestemmingsbesluit voor een tijdelijk project of tijdelijke handeling is gelijk aan de totale stikstofdepositie die dat project of die handeling gedurende de volledige looptijd veroorzaakt, gedeeld door 6 (omdat het programma betrekking heeft op het eerste tijdvak 2015-2021).

Voorbeeld: Een tijdelijk project dat gedurende vijf jaar een depositie van 12 mol per hectare per jaar veroorzaakt, veroorzaakt in totaal gedurende de looptijd van dat project een depositie van 60 mol per hectare. Deze totale depositie wordt gedeeld door 6. De ontwikkelingsruimte die voor het tijdelijk project benodigd is, is daarmee een gemiddelde depositie van 10 mol per hectare per jaar gedurende zes jaar.

Voor tijdelijke effecten dient de aanvrager in Calculator het startjaar en de duur van het project in te voeren. Calculator berekent dan het effect per jaar, en verdeelt dit over de PAS periode van zes jaar.

Wanneer de depositie in een aanlegfase kleiner is dan de (permanente) depositie in de gebruiksfase kan er voor gekozen worden om uit te gaan van de hoogste depositie van de gebruiksfase vanaf het moment van de aanleg. Dit is te beschouwen als een worst case aanpak.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Eventueel kunnen bij de bepaling van de depositiebijdrage van een activiteit tijdelijke effecten buiten beschouwing worden gelaten. Dit kan wanneer aangetoond wordt dat deze tijdelijke effecten niet leiden tot een significante verslechtering van de natuurkwaliteit in de Natura 2000-gebieden. (bijvoorbeeld bij kortdurende evenementen) Er zijn geen generieke criteria op basis waarvan beoordeeld kan worden of de tijdelijke effecten leiden tot een significante verslechtering van de natuurkwaliteit of niet. Dit zal per project beoordeeld moeten worden door de initiatiefnemer eventueel in overleg met het bevoegd gezag. Aandachtspunten bij deze beoordeling zijn:

- de duur van de tijdelijke activiteiten
- de depositiebijdrage van de tijdelijke activiteiten.

3.2 Resultaten berekening Calculator

Na het invoeren van de bronnen in Calculator kan de berekening gestart worden.

In de resultaten is de depositie per Natura 2000-gebied op de verschillende stikstofgevoelige habitattypen weergegeven in tabelvorm, met onderscheid tussen habitats waar de KDW overschreden wordt en waar niet. Met deze gegevens wordt een specifiek overzicht gepresenteerd van de depositie op de habitattypen van de betreffende Natura 2000-gebieden.

Onder het kopje informatie is weergegeven of er sprake is van een meldingsplicht of van een vergunningplicht op basis van de referentiesituatie en de berekende depositie. Het berekenen van de depositie van de feitelijke situatie is van belang om te weten wat te doen als initiatiefnemer om de feitelijke situatie te legaliseren.

LET OP: Het is van belang als initiatiefnemer om de berekeningen die gedaan zijn te bewaren. Dit is met name van belang indien de feitelijke situatie of de uitbreiding onder de drempelwaarde (0,05 mol/ha/j) of grenswaarde valt. Hiermee kan, op een later tijdstip, worden aangetoond dat op basis van de berekening en de geldende regelgeving goed is gehandeld.

Op basis van de depositieberekening zijn er vier mogelijkheden:

Feitelijke situatie waarvoor niet eerder een Nb-wet vergunning is verleend⁵⁵:

- Depositie < 0,05 mol; initiatiefnemer hoeft niets te doen
- Depositie 0,05 mol t/m grenswaarde; initiatiefnemer hoeft niets te doen
- Depositie > grenswaarde; vergunningplicht maar hiervoor is geen ontwikkelingsruimte nodig.

⁵⁵ Let op in deze tabel is enkel gekeken naar effecten van stikstofdepositie. Indien er andere effecten mogelijk zijn kan daarvoor een vergunningplicht gelden.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Aanpassing van de Nb-wet vergunde situatie:

- Depositie wijziging/uitbreiding activiteit $< 0,05$; initiatiefnemer hoeft niets te doen, vergunning of melding niet nodig
- Depositie wijziging/uitbreiding activiteit $0,05$ t/m grenswaarde; meldingsplichtig alleen indien de activiteit betrekking heeft op categorieën landbouw, industrie, infrastructuur of het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden anders hoeft initiatiefnemer niets te doen (zie hoofdstuk 4).
- Depositie wijziging/uitbreiding activiteit $>$ grenswaarde; vergunningplicht

Aanpassing van de activiteit waarvoor niet eerder een Nb-wet vergunning is verleend:

- Feitelijke situatie en depositie uitbreiding/wijziging $< 0,05$; initiatiefnemer hoeft niets te doen, vergunning of melding niet nodig.
- Stikstofdepositie feitelijke situatie $<$ grenswaarde en stikstofdepositie uitbreiding $<$ grenswaarde; initiatiefnemer kan volstaan met een melding voor toename van de depositie als gevolg van de uitbreiding/wijziging als initiatief betrekking heeft op categorieën landbouw, industrie, infrastructuur of het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden anders hoeft initiatiefnemer niets te doen. (zie hoofdstuk 4)
- Stikstofdepositie feitelijke situatie $<$ grenswaarde en stikstofdepositie uitbreiding $>$ grenswaarde: vergunningplicht. Voor de feitelijke situatie is geen ontwikkelingsruimte nodig, deze wordt meegenomen als uitgangssituatie in de vergunning
- Stikstofdepositie feitelijke situatie $>$ grenswaarde en stikstofdepositie uitbreiding $>$ grenswaarde: vergunningplicht. Voor de feitelijke situatie is geen ontwikkelingsruimte nodig, deze wordt meegenomen als uitgangssituatie in de vergunning
- Stikstofdepositie feitelijke situatie $>$ grenswaarde en stikstofdepositie uitbreiding $<$ grenswaarde; vergunningplicht voor de feitelijke situatie maar hiervoor is geen ontwikkelingsruimte nodig. De depositietoename voor de uitbreiding moet gemeld worden.

Geheel nieuwe situatie; referentie 0:

- Depositie $< 0,05$ mol; initiatiefnemer hoeft niets te doen, vergunning of melding niet nodig
- Depositie $0,05$ t/m grenswaarde; meldingsplichtig alleen indien het initiatief betrekking heeft op categorieën landbouw, industrie of infrastructuur of het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden anders hoeft initiatiefnemer niets te doen. (zie hoofdstuk 4)
- Depositie $>$ grenswaarde; vergunningplicht

3.3 Bevoegd gezag

Bij de bepaling van het bevoegd gezag is het van belang om een onderscheid te maken tussen een melding en een vergunning.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Melding

De melding dient te worden gedaan bij de provincie waarin het project of de andere handeling in hoofdzaak wordt gerealiseerd. Omdat het bevoegd gezag in dit geval gekoppeld is aan de locatie van de activiteit zorgt Calculator ervoor dat de melding direct bij het juiste bevoegd gezag terecht komt.⁵⁶ Meer informatie over de melding is te vinden in hoofdstuk 4.

Vergunningaanvraag

De vergunningaanvraag voor de Nb-wet dient ingediend te worden bij de provincie waarbinnen het Natura 2000-gebied geheel of grotendeels is gelegen of, indien de activiteit hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, de voor dat gebied bevoegde provincie.⁵⁷ De provincie neemt alle andere Natura 2000-gebieden waar de activiteit een toename op veroorzaakt mee in de besluitvorming, dus ook de gebieden buiten haar provincie (wel in overeenstemming met andere provincies).

Hoogste projectbijdrage

Hoogste totale depositie bij overschrijding

Hoogste procentuele overschrijding

De roze marker in Calculator geeft aan op welke locatie in een Natura 2000-gebied de activiteit zorgt voor de hoogste depositie op een stikstofgevoelig habitat waarvan de KDW wordt overschreden. Deze kan gebruikt worden om bij provincie grensoverschrijdende gebieden het bevoegd gezag te bepalen.

Bij twijfel kunt u altijd contact opnemen met het bevoegd gezag.

⁵⁶ Mocht een aanvrager niet in de gelegenheid zijn om een melding digitaal te doen dan kan deze ook schriftelijk nog ingediend worden bij het bevoegd gezag. De melding dient echter wel een berekening van AERIUS te bevatten.

⁵⁷ Een uitzondering geldt voor de activiteiten waarvoor EZ op grond van het Besluit vergunningverlening Natuurbeschermingswet is.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Op de site van het bevoegd gezag kunt u een aanvraagformulier vinden. Hierbij kunnen ook de gevraagde bijlagen worden gevoegd. Indien mogelijk, is het aan te bevelen de aanvraag digitaal in te dienen. Het bevoegd gezag kan de berekening van de stikstofeffecten, middels de digitale bijlage uit Calculator (de PDF), weer inlezen in Calculator.

Indien de toetsing van de Nb-wet in het kader van de Wabo plaatsvindt dan dient de aanvraag ingediend te worden bij de gemeente waar het project (in hoofdzaak) wordt uitgevoerd. Een uitzondering zijn de bedrijven waar een IPPC-installatie staat of dat er een BRZO-bedrijf is en waarbij in het Besluit omgevingsrecht de provincie is aangewezen als bevoegd gezag.

Indien de gemeente bevoegd gezag is voor de omgevingswet dan vraagt de gemeente voor het onderdeel Nb-wet een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) aan bij de provincie (of indien van toepassing bij EZ). De provincie/EZ toetst de ontvankelijkheid van de aanvraag op het gebied van de Nb-wet. Indien aanvullende informatie nodig is zal dit via het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning aan de initiatiefnemer worden verzocht om aan te leveren.

Een gemeente kan de aanvraag om omgevingsvergunning pas ontvankelijk verklaren als het bevoegd gezag voor de vvgb ook akkoord is. Voor een vlotte afhandeling en reservering van ontwikkelingsruimte is het dus van belang dat een aanvraag voor een vvgb zo snel mogelijk bij het bevoegd gezag ligt. Het bevoegd gezag beoordeelt de aanvraag net als in de huidige praktijk en geeft al dan niet de gevraagde vvgb af. De gemeente dient een vvgb in het kader van de Nb-wet op te nemen in de omgevingsvergunning.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Hoofdstuk 4 Meldingen

In het vorige hoofdstuk is ingegaan op de invoergegevens en de mogelijke meldingsplicht. Op basis van de berekeningen geeft Calculator aan of er sprake is van een meldingsplicht. Tevens biedt Calculator de mogelijkheid om een melding te doen.

In dit hoofdstuk wordt de werking van de melding verder toegelicht.

4.1 Wanneer melden

De PAS introduceert een grenswaarde in de Nb-wet waardoor activiteiten waarvan de depositie onder de grenswaarde valt niet meer vergunningplichtig zijn. Bij AMvB is de waarde van de grenswaarde vastgesteld en in de Ministeriële regeling is de meldingsplicht uitgewerkt.

De meldingsplicht geldt voor projecten en/of handelingen in de volgende categorieën:

1. De meldingsplicht beperkt zich tot projecten en andere handelingen die betrekking hebben op de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting bestemd voor landbouw, industrie of het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden.⁵⁸ Voor het begrip inrichting is aangesloten bij de Wet Milieubeheer waarin is aangegeven (art. 1.1, derde lid) dan gaat het om een 'door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid is, die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht'. Andere activiteiten met een toename onder de grenswaarde hoeven niet gemeld te worden.
2. Voor infrastructuur is de meldingsplicht beperkt tot enkel projecten die betrekking hebben op de aanleg of wijziging van infrastructuur die uitsluitend of in hoofdzaak bestemd is voor gemotoriseerd weg-, spoorweg-, vaarweg- of luchtvaartverkeer.

De meldingsplicht geldt voor activiteiten in deze categorieën waarvan de toename aan depositie op minimaal 1 hectare van een stikstofgevoelig habitat waarvan de KDW wordt overschreden hoger is dan 0,05 en maximaal 1 mol/ha/j (voor beschrijving grenswaarde zie hoofdstuk 2).

De toename wordt berekend ten opzichte van de Nb-wet vergunde⁵⁹ of feitelijke situatie.

In onderstaande tabel is aangegeven in welke situatie een meldingsplicht van toepassing is (zie voor de complete tabel hoofdstuk 3):

Aanpassing van de Nb-wet vergunde situatie:
<ul style="list-style-type: none">- Depositie wijziging/uitbreiding activiteit 0,05 t/m grenswaarde; meldingsplichtig alleen indien de activiteit betrekking heeft op categorieën landbouw, industrie, infrastructuur of het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden .

⁵⁸ Voor toelichting ziet Ministeriële Regeling

⁵⁹ Dit geldt ook voor activiteiten die opgenomen zijn in een beheerplan en daardoor vergunning vrij zijn of waarvoor reeds een melding is gedaan in het kader van de PAS.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Aanpassing van de activiteit waarvoor niet eerder een Nb-wet vergunning is verleend:

- Stikstofdepositie feitelijk < grenswaarde en stikstofdepositie uitbreiding < grenswaarde; initiatiefnemer kan volstaan met een melding voor toename van de depositie als gevolg van de uitbreiding/wijziging als initiatief betrekking heeft op categorieën landbouw, industrie, infrastructuur of het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden.
- Stikstofdepositie feitelijk > grenswaarde en stikstofdepositie uitbreiding < grenswaarde; vergunningplicht voor de feitelijke situatie maar hiervoor is geen ontwikkelingsruimte nodig. De depositietoename kan gemeld worden.

Geheel nieuwe situatie; referentie 0:

- Depositie 0,05 t/m grenswaarde; meldingsplichtig alleen indien het initiatief betrekking heeft op categorieën landbouw, industrie of infrastructuur of het gebruik van gemotoriseerde voertuigen voor wedstrijden.

Let op: Per PAS-periode (6 jaar) mogen de meldingen voor activiteiten cumulatief per inrichting niet boven de grenswaarde uitkomen. Indien binnen de PAS periode reeds een melding is gedaan van 0,6 mol en voor dezelfde inrichting is opnieuw sprake van een toename in dit geval van 0,5 mol, dan mag deze toename niet gemeld worden, maar dient een vergunning aangevraagd te worden aangezien het totaal (0,6 + 0,5) boven de 1 mol uit komt. De gehele toename van 0,5 mol valt hiermee onder de vergunningsplicht. De vergunning zal dan de uitgangssituatie (inclusief eerdere melding) omschrijven en daarbij de effecten van de uitbreiding meenemen. Enkel voor deze uitbreiding is dan ontwikkelingsruimte nodig. (Voor de eerdere uitbreiding is 0,6 mol gereserveerd uit de depositiewaarde voor meldingen)

4.2 Hoe melden

In Calculator is voor de sectoren die meldingsplichtig zijn een knop opgenomen waarmee de activiteit en de daarbij behorende PDF gemeld kan worden. Calculator draagt er zorg voor dat deze melding bij de juiste provincie terecht komt.

Deze melding dient ten minste *vier weken* voorafgaand aan de realisatie van een activiteit te worden gedaan.⁶⁰ De melding dient de volgende gegevens te bevatten:

- a. de naam en het adres van de persoon of de rechtspersoon die de melding doet, alsmede (via Calculator) het elektronisch adres van die persoon of rechtspersoon;
- b. indien de melding wordt gedaan door een gemachtigde: zijn naam en adres, de machtiging, alsmede (via Calculator) het elektronisch adres van die persoon of rechtspersoon;

⁶⁰ Dit is vastgelegd in de Ministeriele Regeling, onder realisatie wordt verstaan het uitvoeren van de gewenste activiteit.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

- c. indien het project wordt uitgevoerd door een ander dan de aanvrager: zijn naam en adres;
- d. het adres, de kadastrale aanduiding dan wel de ligging van het project;
- e. een omschrijving van de aard en de omvang van het project;
- f. de omvang van de stikstofdepositie die het project per hectare per jaar veroorzaakt op een voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied.

Met de invoer van een berekening van Calculator worden deze gegevens automatisch opgevraagd. Voor het definitief melden van de activiteit dient de initiatiefnemer in Calculator aan te geven of hij voor de betreffende inrichting beschikt over een Nb-wetvergunning en of er al eerder voor deze inrichting een melding is gedaan.

Dit is van belang voor het bepalen van de juiste referentiesituatie en voor het controleren of het totaal van de deposities van meldingen gedurende een PAS periode niet boven de grenswaarde uit komt.

Van belang is dat het ten onrechte niet melden van een activiteit, een melding gebaseerd op verkeerde informatie, of het melden van activiteiten bij een overschrijding van de grenswaarde cumulatief per inrichting strafbaar is. Dit kan via handhaving van het bevoegd gezag (bestuurlijke handhaving) of via de Wet Economische Delicten (strafrechtelijke vervolging).

4.3 Waar melden?

De melding dient te worden gedaan bij de provincie waarin het project of de andere handeling in hoofdzaak wordt gerealiseerd.⁶¹ Dit kan een andere provincie zijn dan die bevoegd gezag is voor de vergunningplicht op grond van de Nb-wet.

Alle meldingen komen automatisch via Register bij de desbetreffende provincie binnen. Omdat het bevoegd gezag in dit geval gekoppeld is aan de locatie van de activiteit zorgt Calculator ervoor dat de melding direct bij het juiste provincie terecht komt.⁶² Uitzondering hierop zijn de meldingen waarvoor de Minister van Economische Zaken bevoegd gezag is. Mocht het een activiteit betreffen waarvoor EZ bevoegd gezag is dan zal de provincie de melding doorsturen.

De indiener ontvangt een automatische ontvangstbevestiging van de melding. Een melding leidt niet tot een besluit. De provincie geeft dan ook geen (expliciete) goedkeuring middels een brief omdat dit op grond van de Nb-wet niet aan de orde is.

De status van een melding zal nog nader worden uitgewerkt ook in relatie tot de uitspraak in januari 2015.

⁶¹ Uitzondering hierop zijn de activiteiten waarvoor de Minister van Economische Zaken bevoegd gezag is.

⁶² Mocht een aanvrager niet in de gelegenheid zijn om een melding digitaal te doen dan kan deze ook schriftelijk nog ingediend worden bij het bevoegd gezag. De melding dient echter wel een berekening van AERIUS te bevatten.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

4.4 Vergunningsplicht en melding

Hiervoor is al aangegeven dat indien er sprake is van een depositie toename boven de grenswaarde dat dan een vergunningplicht aan de orde is.

Het zal vaak voorkomen bij een activiteit dat voor bepaalde dichtbijgelegen Natura 2000-gebieden de depositie boven de grenswaarde ligt en voor verder weg gelegen gebieden er sprake is van een depositie onder de grenswaarde. Indien dat het geval is wordt alleen voor de gebieden waar de depositie boven de grenswaarde ligt een vergunning verstrekt, deze vergunning geldt als een melding voor de gebieden onder de grenswaarde (= automatische melding). De initiatiefnemer hoeft geen aparte melding meer te doen. Nadat de vergunning is verleend wordt zowel de toegedeelde ontwikkelingsruimte als de voor de melding benodigde depositieruimte in het Register afgeboekt.

Indien de initiatiefnemer nog een omgevingsvergunning moet aanvragen kan hij met de ontvangstbevestiging van de melding (waarbij de gemelde en beoogde situatie wordt weergegeven) bij de gemeente aantonen dat de Nb-wet niet aanhaakt bij de procedure voor de omgevingsvergunning. Wel is het voor de gemeente van belang om te controleren of de aangevraagde situatie overeenkomt met de situatie die is ingevoerd in Calculator en wordt weergegeven in de ontvangstbevestiging. Dit is van belang om te constateren of de berekening klopt en terecht de toets op de Nb-wet niet wordt meegenomen in de omgevingsvergunning.

4.5 Meldingen in Register

De totale hoeveelheid depositieruimte van de gedane meldingen per Natura 2000-gebied is voor alle bevoegde gezagen in te zien. Zodra een melding wordt gedaan via Calculator wordt de benodigde depositieruimte in Register afgeboekt. Bij aanvang van de PAS is een hoeveelheid depositieruimte vastgesteld voor de meldingen. Wanneer 95% van de depositieruimte voor de grenswaarde die voor een hectare van voor stikstof gevoelige habitatype in een Natura 2000-gebied beschikbaar is, is benut, verandert de algemene grenswaarde, van rechtswege naar 0,05 mol/ha/j voor het gehele gebied. Indien de grenswaarde wordt verlaagd naar 0,05 mol/ha/j dan is dit direct inzichtelijk in Register en in Calculator. In Calculator is het dan ook niet meer mogelijk om meldingen te doen boven de 0,05 mol/ha/j. Activiteiten die een depositietoename hebben boven de 0,05 mol/ha/j vallen dan onder de vergunningplicht.

De verlaging van de grenswaarde kan daarnaast een gevolg hebben voor aangevraagde vergunningen die een automatische melding bevatten. Indien het bevoegd gezag deze aanvragen nog niet ontvankelijk heeft verklaard is de depositieruimte die onder de meldingsplicht valt nog niet geregistreerd. In dat geval verandert de automatische melding alsnog naar een vergunningplicht. Bij het registreren na doorrekening van de aanvraag zal dit direct uit Calculator blijken.

Indien deze situatie zich voordoet en de depositie heeft betrekking op een Natura 2000-gebied dat geheel of gedeeltelijk in een andere provincie ligt dan dient de provincie die verantwoordelijk is voor de vergunningverlening te zorgen voor instemming van de andere provincie(s), zie hiervoor hoofdstuk 6.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

4.6 Bevoegd gezag voor handhaving

Meldingen worden in Register opgeslagen, waarbij herleidbaar is aan welke inrichting de melding gekoppeld is en dus welke provincie of EZ bevoegd gezag is.

Voor de handhaving is het mogelijk om de meldingen op adres te filteren. Tevens kan Register de meldingen op een kaart weergeven. Op deze manier is het voor bevoegd gezag mogelijk om via een overzichtskaart inzicht te krijgen in de activiteiten waarvoor een melding is ingediend. Hierdoor is het mogelijk om meldingen specifiek te controleren.

Voor de handhaving is het tevens van belang dat het ten onrechte niet melden van een activiteit, een melding gebaseerd op verkeerde informatie, of het melden van activiteiten bij een overschrijding van de grenswaarde cumulatief per inrichting strafbaar is. Dit kan via handhaving van het bevoegd gezag (bestuurlijke handhaving) of via de Wet Economische Delicten (strafrechtelijke vervolging).

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Hoofdstuk 5 Stappenplan controleren ontvankelijkheid van de aanvraag

Wanneer een initiatiefnemer de aanvraag heeft ingediend is het de taak van het bevoegd gezag om deze te controleren. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de diverse onderdelen die gecontroleerd kunnen worden. Dit hoofdstuk is dan ook met name relevant voor vergunningverleners.

5.1 Ontvangen aanvraag

Wanneer de aanvraag binnenkomt bij de provincie, eventueel via een verzoek om een verklaring van geen bedenkingen van gemeente, neemt de provincie de betreffende aanvraag op in Register. Hierbij worden de gegevens van de aanvrager inclusief de PDF export uit Calculator opgenomen en wordt de dag van ontvangst van de aanvraag⁶³ ingevoerd in Register. Bij deze stap is er nog geen relatie gelegd met ontwikkelingsruimte.

5.2 Ontvankelijke aanvraag

Allereerst is het voor het bevoegd gezag van belang om te bekijken of de aanvraag ontvankelijk is. Het belang hiervan is dat bij een ontvankelijke aanvraag ontwikkelingsruimte kan worden geregistreerd in Register. Ter controle van de ontvankelijkheid dient de vergunningverlener de volgende onderdelen te controleren:

1. Bevoegd gezag
2. Andere effecten dan stikstof
3. Referentiesituatie
4. Ingevoerde bronnen
5. Buitenland
6. Provinciale beleidsregels

Stap 1: Bevoegd gezag

Alvorens de aanvraag inhoudelijk te beoordelen is het van belang om na te gaan of de aanvraag bij het juiste bevoegd gezag is ingediend.

Indien het een activiteit betreft welke is opgenomen in het Besluit vergunningverlening Natuurbeschermingswet is de minister van Economische Zaken (EZ) het bevoegd gezag. In de meeste gevallen zal echter de provincie bevoegd gezag zijn.

Zoals al aangegeven in hoofdstuk 3 dient de vergunningaanvraag voor de Nb-wet dient ingediend te worden bij de provincie waarbinnen het Natura 2000-gebied geheel of, grotendeels is gelegen of indien de activiteit hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, de voor dat

⁶³ Als het gaat om een verzoek om vvgb dan wordt de datum van ontvangst van de omgevingsvergunning ingevoerd.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

gebied bevoegde provincie.

Indien er sprake is van depositie op meerdere Natura 2000-gebieden dan is van belang waar de activiteit hoofdzakelijk gevolgen kan hebben. Uit de PDF export van Calculator is de depositie per Natura 2000-gebied te zien.

Indien er sprake is van een provinciegrensoverschrijdend gebied dan geeft de roze marker in Calculator aan op welke hectare de activiteit zorgt voor de hoogste depositie op een stikstofgevoelig habitat waarvan de KDW wordt overschreden. Met deze marker kan dus bepaald worden in welke provincie de activiteit hoofdzakelijk gevolgen heeft en deze marker kan dus gebruikt worden voor bepaling van het bevoegd gezag. Indien de aanvraag bij het verkeerde bevoegd gezag is ingediend dan zal het bevoegd gezag de aanvraag per direct doorsturen naar het juiste bevoegd gezag.

Stap 2: Overige effecten

Naast de effecten van stikstofdepositie kunnen er nog andere effecten (effecten door geluidhinder, trilling, grondwateronttrekking e.d.) spelen⁶⁴. Het is van belang om na ontvangst na te gaan of hiervan sprake is en of de daarvoor benodigde gegevens tevens zijn aangeleverd met indien nodig een passende beoordeling. Zo niet dan is de aanvraag niet volledig en dient om een aanvulling gevraagd te worden. De termijn waarmee dit wordt aangeleverd schort de beoordeling op ontvankelijkheid op en daarmee het moment van vaststelling van een ontvankelijke aanvraag.

Stap 3: Referentiesituatie

Indien er sprake is van een al bestaande situatie bestaat de berekening uit een vergelijking waarvoor als uitgangspunt een Nb-wet vergunde⁶⁵ of de feitelijke situatie is ingevoerd. Het is van belang om deze Nb-wet vergunde dan wel feitelijke situatie te controleren, aangezien de referentiesituatie de hoogte van de benodigde ontwikkelingsruimte bepaalt.

Indien de aanvrager in het bezit is van een Nb-wetvergunning wordt bij de invoer in Calculator gevraagd om het kenmerk van de vergunning op te nemen. Voor het berekenen van de benodigde ontwikkelingsruimte dient de aanvrager de bronnen van de activiteit die reeds vergund zijn als uitgangspunt te nemen in Calculator. (AERIUS berekent zelf opnieuw de depositie van deze activiteit, de in de vergunning opgenomen depositie is dus niet het uitgangspunt).

Indien er geen Nb-wet vergunning⁶⁶ is dan kan de aanvrager uitgaan van de feitelijke situatie. Voor het berekenen van de benodigde ontwikkelingsruimte dient de aanvrager de bronnen van de feitelijke situatie als uitgangspunt te nemen in Calculator.

Op basis hiervan wordt de feitelijke stikstofdepositie die een bestaande activiteit veroorzaakte voor 1 januari 2015 berekend. In de Regeling is opgenomen dat dit de stikstofdepositie betreft die ten hoogste werd veroorzaakt in een kalenderjaar in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31

⁶⁴ Dit speelt in ieder geval indien het project binnen een straal van 500 meter van een Natura 2000-gebied ligt.

⁶⁵ Dit geldt ook voor activiteiten die opgenomen zijn in een beheerplan en daardoor vergunningvrij zijn of waarvoor reeds een melding is gedaan in het kader van de PAS.

⁶⁶ Of beheerplan of melding in het kader van de PAS.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

december 2014⁶⁷ op grond van het gebruik dat daadwerkelijk heeft plaatsgevonden binnen de kaders van een omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een vergunning of melding krachtens de Wet milieubeheer of de daaraan voorafgaande Hinderwet.

De onderbouwing van de feitelijke situatie wordt voor in werking treding PAS nog verder uitgewerkt.

De initiatiefnemer moet in dat geval aantonen welke binnen deze kaders de hoogste feitelijke stikstofdepositie als gevolg van zijn bestaande activiteit was in de jaren 2012 tot en met 2014. Voor veehouderij kan de initiatiefnemer de feitelijke depositie aantonen met behulp van gegevens uit een landbouwtelling als bedoeld in de Landbouwwet, uit de Geografische Informatie Agrarische Bedrijven (GIAB), gegevens over de aantallen op het bedrijf aanwezige dieren of financiële gegevens waaruit blijkt hoeveel dieren zijn aangevoerd en afgevoerd. Voor industrie en overige sectoren kan de initiatiefnemer bijvoorbeeld gebruik maken van (milieu)jaarverslagen. Daarnaast is het van belang dat de initiatiefnemer zijn bestaande activiteit kan aantonen. Daarmee kan worden voorkomen dat een initiatiefnemer een vergunningaanvraag indient voor vermeende bestaande dieraantallen, terwijl niet eerder een vergunning voor stallen voor dat aantal dieren is verleend.

Stap 4: Ingevoerde bronnen

Op basis van de ingevoerde emissiebronnen kan de aanvraag inhoudelijk gecontroleerd worden. Hierbij zal verwezen worden naar bouwtekeningen of andere vergunningen. De kenmerken zoals deze zijn ingevoerd voor de berekening in Calculator dienen te kloppen met de voorgenomen uitvoering. Omdat er van standaardwaarden wordt uitgegaan bij de kenmerken in Calculator is het van belang om te controleren of de initiatiefnemer deze heeft aangepast. In de PDF is dit eenvoudig te controleren: de kenmerken die niet zijn aangepast zijn onderstreept. Het is van belang dat de vergunningverlener controleert dat de bronnen op een juiste wijze zijn ingevoerd.

Aanvullend hierop is het goed om te kijken of er nog verkeersaantrekkende werking is die voor de betreffende activiteit meegenomen dient te worden (zie paragraaf 3.1.3).

Stap 5: Buitenland

Mocht er kans zijn op een toename van depositie op Natura 2000-gebieden in het buitenland dan is het van belang dat hier in de aanvraag naar is gekeken.

Let op: Met de inwerkingtreding van de PAS is tevens het wettelijk kader voor de toetsing van effecten op buitenlandse Natura 2000-gebieden aangepast. Indien een activiteit uitsluitend gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied dat buiten Nederland is gelegen dan besluit de provincie waarin de activiteit plaatsvindt op de aanvraag.

⁶⁷ In de GCN- en GDN-gegevens is de stikstofdepositie uit 2012, uitgaande van een economische groei van 2,5%, berekend voor 2014.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Voor activiteiten in Nederland met effecten op Natura 2000-gebieden in Duitsland en België worden dezelfde toetsingskaders gehanteerd als in Duitsland en België zelf. Zie hiervoor paragraaf 2.4.3.

Voor de initiatiefnemer is het van belang dat de activiteiten waarbij de depositie onder de grenswaarden die worden gehanteerd in het buitenland blijft er geen nadere onderbouwing aan geleverd hoeft te worden. Voor het merendeel van alle activiteiten zal de berekening met Calculator van de depositie dus voldoende zijn.

Indien de toename van de depositie in Duitsland en Vlaanderen hoger is dan de daar gehanteerde grenswaarde dan dient het Nederlandse bevoegd gezag in overleg met het bevoegd gezag in het buitenland te bepalen of en onder welke voorwaarden toestemming kan worden verleend. De aanvraag zal dan in ieder geval een aanvullende passende beoordeling moeten omvatten.

Stap 6: Provinciale beleidsregels

Het is mogelijk dat provincies beleidsregels hebben opgenomen op basis waarvan bepaalde voorwaarden of eisen worden gesteld voor de toedeling van ontwikkelingsruimte aan activiteiten.

Conclusie

Indien bovenstaande stappen zijn doorlopen kan het bevoegde gezag besluiten de aanvraag ontvankelijk te verklaren en de benodigde ontwikkelingsruimte te reserveren. Hierbij voert de vergunningverlener de datum in van de ontvangst van de aanvraag.

Indien de vergunningverlener tot de conclusie komt dat de aanvraag niet ontvankelijk is dan zal de aanvrager worden verzocht om binnen een gestelde termijn de benodigde aanvullende gegevens aan te leveren. Indien de aanvrager hier niet binnen de termijn aan voldoet of de aanvullende gegevens zijn onvoldoende, dan zal de aanvraag buiten behandeling worden gelaten. Voor besluitvorming zie verder hoofdstuk 7.

Indien er aanvullende gegevens zijn opgevraagd en op basis hiervan blijkt dat de activiteit een depositie heeft onder de grenswaarde en dus onder de meldingsplicht valt (en er is geen sprake van overige effecten) dan dient er als de aanvraag niet wordt ingetrokken een besluit genomen te worden waarbij wordt aangegeven dat er geen toekenning van ontwikkelingsruimte noodzakelijk is maar de initiatiefnemer de activiteit dient te melden via Calculator.

5.3 Ontvankelijke aanvraag en Register

Zodra er sprake is van een ontvankelijke aanvraag kan de vergunningverlener de status van de aanvraag in Register omzetten naar ontvankelijke aanvraag waardoor de benodigde ontwikkelingsruimte voor de aanvraag in Register aan de betreffende aanvraag wordt gekoppeld. Van belang is dat de vergunningverlener zelf de datum van de ontvankelijke aanvraag dient in te voeren in Register. Dit is in principe de datum van binnenkomst van de aanvraag. Indien de aanvrager is verzocht om aanvullende gegevens wordt de termijn van opschorting tot aanlevering

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

van de gegevens opgeteld bij de datum van ontvangst van de aanvraag.

Voor de aanvrager is het dus van belang om te zorgen voor een ontvankelijke aanvraag. Bij het principe wie het eerst komt, wie het eerst maalt is het uitgangspunt de ontvankelijke aanvraag.

Ingeval er meerdere ontvankelijke aanvragen op dezelfde dag binnenkomen en bij de reservering van de aanvraag blijkt dat de ontwikkelingsruimte op dat moment niet toereikend is voor alle ontvankelijke aanvragen dan zal allereerst naar het tijdstip van binnenkomst gekeken worden. Digitaal is dit op voorhand geregistreerd. Voor de post zal de dag van binnenkomst worden genoteerd, waarbij de datum van de poststempel wordt aangehouden.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Hoofdstuk 6 Beoordelen aanvraag

De aanvraag is ontvankelijk en er is ontwikkelingsruimte gereserveerd voor de aanvraag. Dit hoofdstuk gaat in op de wijze waarop het bevoegd gezag de aanvraag beoordeelt. Bij de beoordeling van de aanvraag kan het van belang zijn of het gaat om een project of andere handelingen. Het onderscheid tussen deze 2 begrippen is reeds uitgelegd in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 6.1 gaat hier verder op in. Als het gaat om een project of andere handeling waarvoor ontwikkelingsruimte nodig is, wordt bij de beoordeling onderscheid gemaakt tussen activiteiten die aanspraak kunnen doen op ontwikkelingsruimte uit segment 1 en segment 2. Dit wordt behandeld in de hoofdstukken 6.2 respectievelijk 6.3. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6.4 beschreven wat de gevolgen zijn als de aanvraag gedurende de procedure wordt gewijzigd.

6.1 Onderscheid projecten en andere handelingen

Voor de onderbouwing en benodigde informatie is het relevant om te onderscheiden of de aanvraag betrekking heeft op een project of op een andere handeling. Kort samengevat komt het er op neer dat voor andere handelingen geen passende beoordeling hoeft te worden opgesteld en dat volstaan kan worden met een verslechteringstoets, waarbij rekening wordt gehouden met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met regionale en lokale bijzonderheden.⁶⁸ Omdat voor andere handelingen een lichtere toets geldt, kan het bevoegd gezag tot de conclusie komen dat het toekennen van ontwikkelingsruimte niet nodig is. De stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door andere handelingen kan bijvoorbeeld al verwerkt zijn in de depositieruimte bestemd voor autonome groei van activiteiten. Er kunnen ook andere redenen zijn op grond waarvan het bevoegd gezag van oordeel is dat het toekennen van ontwikkelingsruimte niet nodig is. Indien het bevoegd gezag tot de conclusie komt dat voor de besluitvorming het niet nodig is dat er ontwikkelingsruimte wordt toegekend, zal de reservering ongedaan worden gemaakt en zijn de volgende paragrafen niet van toepassing. Voor de besluitvorming in deze situaties wordt verwezen naar hoofdstuk 7.

6.2 Beoordelen aanvraag segment 1

Voor projecten en andere handelingen die aanspraak kunnen maken op ontwikkelingsruimte in segment 1, is al op voorhand bij de inwerkingtreding van het Programma ontwikkelingsruimte gereserveerd (artikel 19kn, eerste lid Nb-wet). Bij de beoordeling van deze aanvragen dient getoetst te worden of de gevraagde ontwikkelingsruimte past binnen de gereserveerde ontwikkelingsruimte voor deze activiteit (6.2.1). Indien er sprake is van effecten op grensoverschrijdende Natura 2000-gebieden en/of gebieden die volledig in een andere provincie liggen, is overeenstemming vereist met de andere bevoegde gezagen (6.2.2.) En tenslotte kan er sprake zijn van een effect op een of meerdere buitenlandse gebieden (6.2.3).

68 Artikel 2 lid 3 Habitatrichtlijn. Artikel 19e Natuurbeschermingswet 1998.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

6.2.1 Beoordeling aangevraagde ontwikkelingsruimte

Het bevoegd gezag beoordeelt of de gevraagde ontwikkelingsruimte past binnen de gereserveerde ontwikkelingsruimte. Als het gaat om een afgebakende activiteit waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd, controleert het bevoegde gezag of de gevraagde ontwikkelingsruimte past binnen de gereserveerde ruimte. Het is ook mogelijk dat meerdere activiteiten als één categorie of project op de prioriteitenlijst zijn geplaatst en dat voor de wijze van verdeling regels zijn opgesteld. Voorbeelden zijn grote industrie/bedrijvencomplexen.

Naast specifiek benoemde wegen die zijn vermeld op de prioritaire projectenlijst zijn tevens alle nieuwe toekomstige wegtracés zoals opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) meegenomen in segment 1. Deze wegtracés zijn geselecteerd op basis van de NSL Monitoringstool 2014.

Het bevoegd gezag zal nagaan of de emissiegegevens nog overeen komen met de gegevens zoals zijn opgenomen in het NSL.

Indien de gevraagde ontwikkelingsruimte past binnen de gereserveerde ontwikkelingsruimte, kan het bevoegd gezag overgaan tot toekenning van ontwikkelingsruimte, mits aan de overige eventueel van toepassing zijnde voorwaarden (6.2.3) is voldaan. Past de gevraagde ontwikkelingsruimte niet binnen de gereserveerde ontwikkelingsruimte, dan treedt het bevoegd gezag in overleg met de initiatiefnemer en zal worden nagegaan of de activiteit zodanig kan worden gewijzigd of dat op andere wijze geschoven kan worden met ontwikkelingsruimte binnen de (categorie van) prioritaire projecten, dat deze toch binnen de gereserveerde ontwikkelingsruimte valt. Is dit niet mogelijk, dan is actualisatie van de lijst met prioritaire projecten nodig. Een andere mogelijkheid is dat gekeken wordt of er ontwikkelingsruimte beschikbaar is in segment 2. Het bevoegd gezag zal hierover contact met de initiatiefnemer opnemen.

6.2.2 Vereiste overeenstemming andere provincie(s)

Indien de aanvraag ook betrekking heeft op provinciegrensoverschrijdende Natura2000-gebieden en/of Natura 2000-gebieden die in andere provincies liggen, is op grond van het bepaalde in artikel 2 van de Natuurbeschermingswet overeenstemming met gedeputeerde staten van de provincies waarin de genoemde Natura 2000-gebieden zijn gelegen vereist voordat een besluit op de aanvraag kan worden genomen. Dit geldt alléén als de depositie toename op deze gebieden boven de grenswaarde is. Voor activiteiten die onder segment 1 vallen en die een effect hebben op grensoverschrijdende gebieden of gebieden die in een andere provincie liggen, is ook in de andere provincies ontwikkelingsruimte gereserveerd. Door de instemming van alle bevoegde gezagen met de prioritaire projectenlijst bij het in werking treden van de PAS is de in artikel 2 genoemde overeenstemming, betreffende de stikstofdepositie, automatisch geregeld zolang de benodigde ontwikkelingsruimte binnen de gereserveerde ruimte blijft.

6.2.3 Buitenlands Natura 2000-gebieden

Indien de activiteit ook een effect heeft op buitenlandse Natura 2000-gebieden, dan is het van belang dat de berekende depositie binnen het in hoofdstuk 2 beschreven toetsingskader buitenland

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

past. Is dit niet het geval dan is er nog de mogelijkheid dat het bevoegd gezag contact opneemt met het bevoegd gezag van het buitenland en dat overeengekomen wordt dat toch toestemming kan worden verleend eventueel onder bepaalde voorwaarden. Lukt dat niet, dan wordt de aanvraag geweigerd.

6.2.4 Definitieve toekenning ontwikkelingsruimte segment 1

Indien blijkt dat de gevraagde ontwikkelingsruimte past binnen de reservering en -indien van toepassing- effecten op buitenlandse natura 2000-gebieden passen binnen het in hoofdstuk 2 beschreven toetsingskader, verleent het bevoegd gezag de toestemming en kent daarbij de ontwikkelingsruimte toe. Door het toedelingsbesluit vervalt de reservering. Voor alle procedures⁶⁹ is het moment van besluitvorming het moment waarop de ontwikkelingsruimte wordt toegekend en in Register wordt afgeboekt.

6.3 Beoordelen aanvragen segment 2

De beoordeling van een aanvraag met beroep op ontwikkelingsruimte uit segment 2 vindt plaats in volgorde van binnenkomst. Hierbij is van belang dat de aanvraag ontvankelijk is. Zie hiervoor hoofdstuk 5. Het bevoegd gezag controleert allereerst of de aanvraag past binnen de provinciale beleidsregels (6.3.1). Is dit het geval dan gaat het bevoegd gezag na of er voldoende ontwikkelingsruimte is (6.3.2). Voorts is het ook mogelijk dat er sprake is van effecten op grensoverschrijdende Natura 2000-gebieden en/of gebieden die volledig in een andere provincie liggen, en dat er overeenstemming is vereist met de andere bevoegde gezagen (6.3.3.). En tenslotte kan er sprake zijn van een effect op een of meerdere buitenlandse gebieden (6.3.4).

6.3.1 Provinciale beleidsregels

Het bevoegd gezag toetst de aanvraag allereerst aan de provinciale beleidsregels. Voor zover de provinciale beleidsregels gebaseerd zijn op een in de beleidsregel opgenomen toegestane maximale waarde geeft het Register aan of de berekening past binnen de beleidsregels. Voor de overige beleidsregels zal het bevoegd gezag de aanvraag zelf beoordelen. Indien de aanvraag niet voldoet aan de provinciale beleidsregels, zal de vergunning in principe geweigerd worden.

6.3.2 Beoordeling aangevraagde hoeveelheid ontwikkelingsruimte

Indien de aanvraag voldoet aan de provinciale beleidsregels kijkt het bevoegd gezag in Register of er voldoende ontwikkelingsruimte is. Het feit dat de aanvraag ontvankelijk is verklaard en er ontwikkelingsruimte is gereserveerd, wil namelijk niet zeggen dat er ook daadwerkelijk ontwikkelingsruimte beschikbaar is. Bij deze beoordeling zal worden gekeken naar de toename van stikstofdepositie op elke hectare waarbinnen zich een voor stikstof gevoelig habitat waarvan de KDW wordt overschreden in een Natura 2000-gebied bevindt. Om dit te kunnen beoordelen worden in het Register in het tabblad Ontwikkelingsruimte de effecten per gebied getoond. In de

⁶⁹ Procedure Nbwet, artikel 42, uitgebreid(3.4 Awb) en ingeval een vvgb het moment waarop B&W een definitief besluit nemen

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

bijbehorende tabel worden de resultaten per gebied en per hexagoonniveau getoond. Voor iedere habitat is aangegeven tot welk depositieniveau de activiteit is en wat het beroep op ontwikkelingsruimte is. Door op het kaartbeeld rechts te klikken wordt de informatie zichtbaar per hexagoon. Register laat hierbij direct zien of deze ruimte ook beschikbaar is en past binnen de 60-40% regeling. Tevens is direct inzichtelijk of en zo ja hoeveel hexagonen gebruik maken van de marge van 35 mol. Voor een uitleg van de 60-40% regeling en de marge van 35 mol zie hoofdstuk 2, paragraaf 2.2.2..

6.3.3 Vereiste overeenstemming andere provincie(s)

Indien de aanvraag ook betrekking heeft op provinciegrensoverschrijdende Natura 2000-gebieden en/of Natura 2000-gebieden die in andere provincies liggen, is op grond van het bepaalde in artikel 2 van de Nb-wet overeenstemming met Gedeputeerde Staten van andere provincies waarin genoemde Natura 2000-gebieden zijn gelegen vereist voordat een besluit op de aanvraag kan worden genomen. Dit geldt alléén als de depositietoename op deze gebieden boven de grenswaarde ligt. Indien de depositietoename onder de grenswaarde blijft wordt de vergunningaanvraag voor deze gebieden als een melding beschouwd en is geen overeenstemming van de betreffende provincie(s) benodigd.

Het bevoegd gezag checkt of de gevraagde instemming is verleend. Indien er sprake is van een omgevingsvergunning dan zal de provincie die verantwoordelijk is voor de vvgb ook de instemming met de andere provincies regelen. Indien geen overeenstemming is bereikt kan de vergunning niet worden verleend.

6.3.4 Buitenlandse Natura 2000-gebieden

Indien de activiteit ook een effect heeft op buitenlandse Natura 2000-gebieden, beoordeelt het bevoegd gezag of de berekende depositie binnen het in hoofdstuk 2 beschreven toetsingskader past. Is dit niet het geval dan is er nog de mogelijkheid dat het bevoegd gezag contact opneemt met het bevoegd gezag van het buitenland en dat overeengekomen wordt dat toch toestemming kan worden verleend eventueel onder bepaalde voorwaarden. Lukt dat niet, dan wordt de aanvraag geweigerd.

6.3.5 Definitieve toekenning ontwikkelingsruimte segment 2

Indien blijkt dat de aanvraag past binnen de provinciale beleidsregels, er voldoende ontwikkelingsruimte is en -voor zover van toepassing- de vereiste overeenstemming met andere provincies is bereikt en de effecten op buitenlandse gebieden passen binnen het geldende toetsingskader, verleent het bevoegd gezag de toestemming en kent daarbij de ontwikkelingsruimte toe.

Het moment van besluitvorming is ook het moment waarop binnen Register de status van de aanvraag door de vergunningverlener wordt aangepast. Van een ontvankelijke aanvraag kan de status worden aangepast in voorlopige toekenning en bij het definitieve besluit naar definitieve

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

toedeling overeenkomstig artikel 19km, 1^e lid. Voor alle procedures⁷⁰ is het moment van besluitvorming het moment waarop de ontwikkelingsruimte wordt toegekend en in Register wordt afgeboekt.

Een activiteit die in de eerste periode van zes jaar van dit programma tot uitvoering komt, heeft enkel ontwikkelingsruimte nodig gedurende de eerste periode van dit programma. Wanneer de activiteit in een volgende periode van het programma nog steeds stikstofdepositie veroorzaakt, is voor die volgende periode niet opnieuw ontwikkelingsruimte nodig. De activiteit maakt dan onderdeel uit van de nieuwe startsituatie aan het begin van de volgende programmaperiode en zal alsdan worden verwerkt in de totale bijdrage van de desbetreffende sector waar deze activiteit toe behoort. Uitgangspunt bij de toedeling van OR is dat deze depositie jaarlijks zal plaatsvinden. Indien dit niet het geval is, zal een tijdelijke vergunning worden verleend.

6.4 Wijzigen van de aanvraag

Indien de aanvrager gedurende de procedure een aanvulling op zijn aanvraag indient met als gevolg dat de oorspronkelijke aanvraag wijzigt, moet een nieuwe berekening in Calculator worden gemaakt en worden bijgevoegd. Het bevoegd gezag zal de eerdere reservering in het Register vervangen door een nieuwe reservering. De datum waarop de gewijzigde gegevens zijn ontvangen en ontvankelijk zijn bevonden wordt in principe aangehouden om de ontwikkelingsruimte te registreren.

Het kan zijn dat als gevolg van de wijziging de gevraagde ontwikkelingsruimte lager is dan de vastgestelde grenswaarde. In dat geval besluit het bevoegd gezag dat een vergunning niet nodig is en dat –indien van toepassing– kan worden volstaan met een melding

⁷⁰ Regulier, uitgebreid(3.4 Awb) en ingeval een vvgb het moment waarop B&W een besluit nemen

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Hoofdstuk 7 Besluitvorming en bezwaar en beroep

Het bevoegd gezag heeft de aanvraag beoordeeld en is tot de conclusie gekomen dat:

1. de aanvraag onvolledig is en of onjuiste informatie bevat en dat de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten;
2. er is ten onrechte een vergunning gevraagd of er is geen of onvoldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar en/of de activiteit niet voldoet aan de overige in hoofdstuk 6 beschreven voorwaarden en dat de gevraagde toestemming wordt geweigerd;
3. er voldoende ontwikkelingsruimte is voor de aangevraagde activiteit en ook aan de overige in hoofdstuk 6 beschreven voorwaarden wordt voldaan en dat de gevraagde toestemming voor wat betreft het effect van stikstof kan worden verleend.

Het bevoegd gezag kan voor de besluitvorming kiezen voor de in de Nb-wet opgenomen reguliere procedure of voor de in de Algemene wet bestuursrecht opgenomen uniforme openbare procedure. Dit wordt toegelicht in paragraaf 7.1. In de paragrafen 7.2, 7.3 en 7.4 wordt ingegaan op de onder 1,2 respectievelijk 3 beschreven situaties. Vervolgens wordt in paragraaf 7.5 de mogelijkheden van bezwaar en beroep beschreven en de eventuele gevolgen hiervan. In paragraaf 7.6 wordt de besluitvorming bij een omgevingsvergunning beschreven.

7.1 Procedure

7.1.1 Procedure Nbwet

De Nb-wet (artikel 42) kent de reguliere procedure, dat wil zeggen binnen 13 weken neemt het bevoegd gezag direct een besluit, met de mogelijkheid van het verlengen van de beslistermijn met nog eens 13 weken. Als na 26 weken nog geen besluit is genomen, dan betekent dat niet dat de gevraagde vergunning is verleend. Belanghebbenden kunnen in dat geval bezwaar en beroep maken wegens het uitblijven van een besluit.

7.1.2 Uniforme Openbare Procedure

Het bevoegd gezag heeft ook de mogelijkheid om te kiezen voor de uniforme openbare procedure (afdeling 3.4 Awb). Voor deze procedure staat 26 weken. Er wordt eerst een ontwerp-besluit genomen dat vervolgens 6 weken ter inzage ligt. Een ieder kan hiertegen zienswijzen indienen. Daarna wordt een definitief besluit genomen.

7.2 Aanvraag buiten behandeling laten

In hoofdstuk 5 is beschreven dat bij een onvolledige aanvraag de aanvrager de gelegenheid krijgt om binnen een gestelde termijn de benodigde aanvullende gegevens aan te leveren. Indien de aanvrager hier niet aan voldoet, of de gevraagde gegevens zijn nog steeds onvoldoende, zal het bevoegd gezag de aanvraag buiten behandeling laten⁷¹. Het maakt hierbij niet uit of het om een aanvraag gaat die betrekking heeft op ontwikkelingsruimte in segment 1 of segment 2.

⁷¹ Artikel 4:5 Awb

7.3 Aanvraag wordt geweigerd

Er is ten onrechte een vergunning aangevraagd, omdat er sprake is van een toename < 1mol en de aanvrager een melding had moeten indienen. In dit geval kan de vergunning niet verleend worden en wordt er op gewezen dat de aanvrager alsnog een melding kan indienen. Het kan ook zijn dat er voor de aanvraag geen of onvoldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en/of de activiteit niet voldoet aan de in hoofdstuk 6 beschreven voorwaarden. Dit betekent dat het bevoegd gezag de gevraagde vergunning zal weigeren. Als het bevoegd gezag voornemens is de aanvraag te weigeren en hierbij de reguliere procedure volgt, dient aanvrager eerst gehoord te worden (artikel 4:7 Awb). Daarna kan het voornemen om te weigeren omgezet worden in een definitieve weigering. Als het bevoegd gezag de uniforme openbare procedure volgt, kan aanvrager zienswijzen tegen het ontwerp-besluit indienen.

Segment 1:

De kans dat een aanvraag voor ontwikkelingsruimte uit segment 1 geweigerd wordt is zeer klein, omdat voor deze activiteiten al bij de aanvang van het programma ontwikkelingsruimte is gereserveerd. Voorts is door de instemming van alle bevoegde gezagen met de prioritaire lijst bij de in werking treding van de PAS de in artikel 2 van de Nb-wet vereiste overeenstemming automatisch geregeld. Wanneer de reservering achteraf onvoldoende blijkt te zijn, dan zal het bevoegd gezag nagaan of actualisatie van de lijst prioritaire projecten mogelijk is of dat er ontwikkelingsruimte beschikbaar is in segment 2.

Segment 2:

- Geen of onvoldoende ontwikkelingsruimte

Het kan zijn dat er binnen de beslistermijn geen of onvoldoende ontwikkelingsruimte is en er ook geen mogelijkheden zijn om de aanvraag zodanig aan te passen, dat deze toch past binnen de eventuele ontwikkelingsruimte die er nog wel is. Het bevoegd gezag zal, gezien de wettelijke beslistermijn, de aanvraag weigeren.

- Voorwaarden hoofdstuk 6

Het kan zijn dat de aanvraag niet voldoet aan de provinciale beleidsregels. In dat geval zal het bevoegd gezag de aanvraag weigeren, tenzij het bevoegd gezag van oordeel is dat de gevolgen hiervan wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregels te dienen doelen. Indien de aanvraag ook betrekking heeft op provinciegrensoverschrijdende Natura 2000-gebieden en/of Natura 2000-gebieden die in andere provincies liggen, is overeenstemming met de provincie waarin die gebieden zijn gelegen vereist. Als deze overeenstemming er niet is, zal het bevoegd gezag de aanvraag weigeren. Tot slot kan de aanvraag worden geweigerd als er sprake is van toename van depositie op een Natura 2000-gebied in het buitenland, deze toename niet past binnen het daar geldende toetsingskader en de bevoegde gezagen komen niet overeen dat toch toestemming kan worden verleend onder bepaalde voorwaarden.

7.4 Toestemming wordt verleend

Er is voldoende ontwikkelingsruimte gereserveerd voor de gevraagde activiteit en aan de overige in hoofdstuk 6 genoemde voorwaarden is ook voldaan. Dit betekent dat het bevoegd gezag, afhankelijk

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

van de procedure die wordt gevolgd, een ontwerp-besluit of een definitief besluit kan opstellen. Bij een ontwerp-besluit wordt de ontwikkelingsruimte voorlopig⁷² toegedeeld, bij een definitief besluit wordt de ontwikkelingsruimte toegedeeld en afgeboekt in Register. Veelal zal het bevoegd gezag aan het verlenen van de vergunning de voorwaarde stellen dat de activiteit binnen een bepaalde periode⁷³ wordt uitgevoerd. Wordt aan deze voorwaarde niet voldaan, dan biedt de Nb-wet het bevoegd gezag de mogelijkheid om de verleende vergunning in te trekken en de toegedeelde ontwikkelingsruimte in Register bij te schrijven.

7.5 bezwaar en beroep

Tegen de onder 7.2 tot en met 7.4 genoemde besluiten kan bezwaar of beroep worden ingediend.

Als het bevoegde gezag de procedure van artikel 42 Nbwet volgt, dan volgt eerst een bezwaarprocedure. Het bevoegd gezag neemt daarop een besluit op bezwaar. Tegen dit besluit kan beroep worden ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van state.

Als het bevoegd gezag kiest voor de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, dan kan een ieder tegen het ontwerp-besluit zienswijzen indienen en staat tegen het definitieve besluit voor belanghebbenden rechtstreeks beroep open bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. In paragraaf 7.5.1 wordt ingegaan op de gevolgen van de uitspraak in bezwaar en beroep.

7.5.1 gevolgen bezwaar en beroep

Indien bezwaar of beroep er toe leidt dat het bevoegde gezag de gevraagde ontwikkelingsruimte (gedeeltelijk) ten onrechte heeft toebedeeld of heeft geweigerd, zal het bevoegd gezag via Calculator de pdf aanpassen en ontwikkelingsruimte bijschrijven respectievelijk alsnog ontwikkelingsruimte reserveren en toedelen indien de ontwikkelingsruimte valt onder segment 2. Voor segment 1 is de ontwikkelingsruimte al bij de aanvang van het programma gereserveerd en zal een eventuele reservering pas bij de actualisatie van de lijst van prioritaire projecten ongedaan worden gemaakt.

7.6 omgevingsvergunning: verklaring van geen bedenkingen

Indien voor de activiteit een omgevingsvergunning is aangevraagd en het onderdeel Nbwet haakt hierbij aan, dan is er altijd sprake van een uniforme openbare procedure. Voor het onderdeel Nbwet vraagt het bevoegd gezag (meestal de gemeente⁷⁴) een verklaring van geen bedenkingen aan het bevoegd gezag Nbwet (meestal de provincie). Het bevoegd gezag voor de Nbwet geeft een ontwerp-verklaring af en deelt de ontwikkelingsruimte voorlopig⁷⁵ toe. Pas als het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning een besluit neemt en daarbij de ontwikkelingsruimte ook definitief toebedeeld, wordt de ontwikkelingsruimte door het bevoegd gezag voor de Nbwet afgeboekt in Register.

⁷² Om zeker te stellen dat de ontwikkelingsruimte ook beschikbaar is bij het definitieve besluit

⁷³ Dit is verder uitgewerkt in provinciale beleidsregels

⁷⁴ Soms is de provincie bevoegd gezag; in dat geval wordt geen vvgb gevraagd, maar stelt de provincie zelf de verklaring op.

⁷⁵ De ontwikkelingsruimte wordt weliswaar nog niet toegekend en afgeboekt in Register, maar wel vastgezet, om er voor te worden dat deze ook bij definitieve besluitvorming beschikbaar is.

Uitsluitend bestemd nog voor gebruik door bevoegd gezagen PAS

Tegen het definitieve besluit kan beroep worden ingediend bij de rechtbank. Daarna is nog hoger beroep mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van state
Eventuele gevolgen van beroep zijn beschreven onder 7.5.1.